

Christophoros

XXXII. évfolyam, 5. szám

Ingyenes kiadvány

2025. reformáció – Reformation 2025

Az igazság szabaddá tesz

Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket. (Jn 8,31–32)

Ki a szabad ember? Keressük a választ erre a kérdésre, mert a szabadság sokszor távoli célnak tűnik, és nem tudjuk, melyik út vezet abba az irányba.

Sokak szerint ha minél kevésbé kötődöm másokhoz, ha nem vagyok elköteleződve más emberek iránt, akkor lehetek szabad. Az ókori sztoikusok egyfajta belső szabadságot igyekeztek elérni azáltal, hogy a hírnévtől, rokonoktól, társaságtól, külvilágtól igyekeztek visszavonulni a gondolataikba, ahol nem érvényesül sem akadály, sem kényszer. Ezzel akartak visszavonulni minden olyan területről, ami nem állt a hatalmukban, és ahol vereségeket kellett elszenvedniük. A segítség és támogatás hiánya, a magány nyomora viszont megkérdőjelezi az ilyen értelemben vett szabadság értékét.

Jézus szavait az igazság szabaddá tevő erejéről könnyen érthetjük úgy, hogy a tanulás, a világ jobb megismerése szabadít fel hagyományos megkötöttségek alól. Ő viszont nem ilyen szellemi szabadságról beszél.

Az igazság megismerése az Istenben való hit része vagy más megnevezése. Az igazi igazság ugyanis egyedül őbenne, a vele való kapcsolatban tárul fel. Nélküle földhözragadtak maradunk, ővele viszont távlatok nyílnak a látható világgal kapcsolatban is és

azon túl is. Bár ellentmondásosnak tűnik, de tartós, boldog, teljes szabadságot a kötődéseken keresztül, Istenhez és emberekhez való kapcsolódás által érhetünk el. Ugyanis az igazi rabtartóm nem a másik ember, hanem a saját bűnöm, indulataim. Ebből van szükségem szabadulásra.

Van-e nagyobb szabadság annál, mint amikor valaki ki tud tartani a felismert igazság mellett? Luther Mártont felszólították tanai visszavonására. Így válaszolt: „Hacsak meg nem győznek engem a Szentírás bizonyosságaival vagy világos okokkal [...], kötve vagyok a Szentírásnak általam idézett igéiben és az Isten ígéjébe vetett bizalmamban, és visszavonni sem nem tudok, de nem is akarok semmit, mert sem nem bátorságos, sem nem tanácsos dolog a lelkiismeret ellen cselekedni. Itt állok, másként nem tehetek, Isten engem úgy segítjen. Ámen.” A lelkiismeret szabadságának történelmi pillanata nem egyéni elképzeléshez vagy pillanatnyi érzéshez való makacs ragaszkodást jelentett, hanem a Bibliában megismert állandó igazsághoz való ragaszkodást és a Szentírás alapján történő megcáfолásra való nyitottságot.

A szabadság egyedül Isten ajándéka lehet. Ő formáljon, reformáljon minket szabad emberekké.

Dr. Tóth Károly

Luther megmondja

„Ha tudnám is, hogy holnap elpusztul a világ,
még akkor is ültetnék egy almafát.”

Idézetek Luther Mártonról. Ezzel megismerve a jó-
gász, reformátor, kántor észjárását. Luther gyakran
fogalmazott erősen, hűsbavágóan, de végülis, ez az,
ami elvezette őt, és vele együtt sokunkat arra a felis-
merésre, amitől evangélikusok vagyunk. Luther Már-
ton 541 éve született, de szavainak még mindig olyan
ereje van, mintha ma prédikálna. Jóleső, olykor meg-
nyugtató olvasni gondolatait, és felismerni, mennyit
változott a világ, vagy épp mennyire járunk ugyan
azon az úton, amelyen ő is.

A reformációnak ma is helye van, szüksége van
„lutherekre” a világnak. Felállni és felszólalni; kijelen-
teni és megnyilvánulni. Hogy ez a mai szlogen: „látha-
tóan evangélikus” ne csak jól időzített frázis legyen,
hanem valóságos és élő.

A hitről

„Keresztyén mivoltunk ebből a két dologból áll:
hitből és szeretetből.”

*

„Krisztus tele kegyelemmel, étellel és üdvösség-
gel, a lélek tele bűnökkel, halállal és kárhozattal. Már-
most közbejön a hit, és az történik, hogy Krisztusé a
bűn, a halál és a pokol, a léleké pedig a kegyelem, az
élet és az üdvösség.”

*

„Mi előre jól akarunk lakni és mindennel betelni,
mielőtt az éhínség és szükség ránk szakadna, és a be-
következő ínségre és nyomorúságra már előre ellát-

juk magunkat tartalékkal, hogy Istenre és az ő csele-
kedetére sohase kelljen rászorulnunk.”

*

„Az értelmet át kell verni, meg kell vakítani, és el-
 kell pusztítani. A hitnek lábbal kell taposnia minden
értelmet, érzéket és megértést, és bármit is lát, figyel-
men kívül kell hagyni és... semmit sem ismerni, csak
az Úr szavát.”

*

„Óvakodj attól, ahogy csak úgy az ige nélkül ka-
landozva Krisztust Istentől elszakítsd. Mert nem azt
parancsolta, hogy utazz a mennybe megbámulni, mit
művel ott az ő angyalaival, hanem a parancsa így szól:
»Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm:
őt hallgassátok.« Benne szállok le hozzátok, hogy lát-
hassatok. Kik hozzám vágytok, a bűntől szabadulni
s üdvözülni szeretnétek, benne – de sehol másutt –
mind elérhettek és megtalálhattok. Némuljon el tüs-
tént minden ellenvetés, s szólj így: Ezt az Isten mon-
dta, ehhez tartom magam. Más beszédre nem hallgatok,
s Isten felől egyébre mégcsak kíváncsi sem vagyok.
Mert Krisztusban »lakozik az Istenségnek egész tel-
jessége«. Rajta kívül nincs Isten, hogy megtalálhat-
nám s hozzá juthatnék. Aki tehát Krisztust hallja és
látja, legyen bizonyos, hogy Istent hallja és látja.”

*

„A madár dalol, s örül annak, amit tud, nem zúgo-
lódik azért, mert nem tud beszélni. A kutya vidáman
szökdél, és megelégedett, holott nincsen értelme.
Minden állat megelégedett, és szeretettel, dicsérettel
szolgál Istennek, csak az ember csalfa, önző a szeme,
telhetetlen, és hálátlansága és gőgje miatt képtelen a
megelégedésre; a legfelsőbb és legkiválóbb szeretne
lenni, Istent nem akarja tisztelni, hanem elvárná, hogy
Isten tisztelje őt.”

*

„Légy bűnös és vétkezz bátran, de még bátrab-
ban higgy és örvendezzél Krisztusban, aki legyőzte a
bűnt, a halált és a világot. Vétkezni kell, amíg itt e vi-
lágban vagyunk.

Ez a földi élet nem az igazság lakóhelye, de – mint
Péter mondja – remélünk új eget és új földet, ahol az
igazság lakozik.

Elég itt, hogy megismerjük a dicsőség özönén át
az Isten Bárányát, aki elveszi a világ bűnét; tőle nem
fordít el a bűn, még ha ezer meg ezer paráznaságot és
gyilkosságot követünk is el napjában. Azt hiszed, hogy

ennek az isteni Báránynak oly kicsiny az értéke és a mi bűneinkért végzett váltáságmunkájának érdeme?”

*

„Nem mondom, hogy próféta vagyok. De mondom, hogy nekik annál inkább kell félniök, hogy az vagyok, minél jobban vetnek meg engem és minél többre becsülik magukat. Isten csodálatos az ő cselekedeteiben és ítéleteiben, nem becsüli az előkelőséget, nagyságot, tudást vagy erőt... Ha nem vagyok próféta, akkor is még bizonyos vagyok magam felől, hogy nálam az Isten ígéje és nem náluk, mert a Szentírást mindenkor magam mellett bírom, őnekik pedig csak a saját tanításuk van. Ugyanez bátorságot is ad nekem, hogy épp oly kevésbé féljek tőlük, mint amennyire ők engem megvetnek és üldöznek.”

*

A pápaságról

„Ezért tehát, Leó Atyám, vigyázz, és ne hallgass azokra az udvarlókra, akik Téged nem pusztán embernek tartanak, hanem félistenné tesznek, aki bármit parancsolhat és követelhet. Soha sem lesz ez így, és nem is fog Neked sikerülni: szolgák szolgája vagy, és pedig minden emberénél nyomorúságosabb és veszedelmesebb helyen. Ne tévesszenek meg Téged azok, akik Téged a világ urának mondanak, akik szerint nincs keresztyén a Te joghatóságodon kívül; akik azt fecsegik, hogy valami hatalmad van a mennyben, a pokolban, a tisztítótűzben. Ellenségeid ezek, és lelket szeretnék kárhozatba vinni, ahogyan Ézsaiás mondja: "Én népem, akik magasztalnak, azok megcsalnak téged" (Ézs 3,12). Tévednek, akik Téged a zsinat és az egész egyház fölé emelnek. Tévednek, akik egyedül Neked tulajdonítják az írás magyarázatának

jogát. Mert ezek mind a keresztyénellenes szándékait a Te neveddel akarják fedezni, és sajnos, a gonosz lélek sok sikert ért el a Te elődeid alatt. Egy szóval: ne higgy senkinek, aki Téged magasztal, hanem annak, aki megaláz. Mert az az Isten ítélete, hogy "ledöntötte a hatalmasokat székeikről, és felemelte az alázatosakat". Nézd, mennyire különbözik Krisztus az utódaitól, pedig az ő helytartói akarnak lenni.

És tartok attól, hogy többségük valóban és igazán helytartója volt. A helytartó ugyanis a távollevő fejedlem helyettese. Ha pedig a pápa a távol levő, és nem a szívében lakozó Krisztussal kormányoz, akkor mi lehet más, mint Krisztus helytartója? De akkor az az egyház mi lehet más, mint sokaság Krisztus nélkül? Akkor az ilyen helytartó mi lehet más, mint antikrisztus és hamis isten? Mennyivel helyesebben tették az apostolok, ami-

kor magukat a jelenlevő Krisztus szolgáinak nevezték, nem pedig a távol levő helytartóinak!”

*

„Ó, milyen nagy fáradtsággal és munkával, és még a Szentírás tekintélye által is alig tudtam a tulajdon lelkiismeretemet igazolni, hogy egyedül nekem szabad a pápa ellen fellépnem és őt Antikrisztusnak tartanom, püspökeit az Antikrisztus apostolainak, főiskoláit pedig az Antikrisztus paráznsága helyeinek. Mily gyakran kétségeskedett a szívem, büntetett engem és szememre hányta legnyomósabb érvét: Hát csak te vagy egyedül okos? A többiek mind tévednek és oly hosszú időn át tévelyegtek? Mi lesz, hogyha te tévedsz és oly sok embert a tévelygésbe vezetsz, és azok miattad jutnak az örök kárhozatra? Addig tartott kétségek között a lelkiismeret, míg csak Krisztus a tulajdon bizonyos szavával meg nem erősített és nem igazolt engem, amire aztán szívem nem kételkedett

többé, hanem nekivettem magam a pápisták érveinek, mint egy sziklapart a hullámoknak, és az ő dörge-delmeiket és viharzásukat kinevettem.”

*

„A pápa engem átok alá vetett. Azóta gyarapodtam testileg is, lelkileg is.

Viszont én is átok alá vettem őt, de az enyém erősebb, mint az övé.

A pápa ugyanis fogy és sorvad.”

*

A könyvégetésről

„Én, Luther Márton, a hittudományok tudora, wittenbergi ágostonrendi szerzetes, mindenkinek tudtára adom, hogy az én kívánságomra, tanácsomra és közreműködésemmel az 1520. év Szent Miklós napját követő hétfőn (2) a római pápa s némely híveinek iratai elégettettek. Ha valaki ezen csodálkoznék, s amint előre látom, kérdeznék, hogy mi okból és kinek a parancsára tettem azt, annak a következők szolgáljanak felvilágosításul.

Először: Ősi szokás az, hogy a mételyező, rossz könyvek elégettessenek, amint annak példáját az apostolok cselekedetei 19. részében olvassuk, ahol Szent Pál tanúbizonysága szerint ötezer pénz árú könyv égettetett el.

Másodszor: helytelenül jártam volna el, ha ezt meg nem teszem, mint megkeresztelt keresztyén, amellet felesküdt tudora a Szentírásnak, azonfelül mindennapi prédikátor, aki nevének, állásának, esküjének s hivatalának tartozik azzal, hogy a hamis, rosszra csábító s keresztyénietlen tanokat irtsa és elnyomja. És jóllehet hasonló kötelesség többekre hárul, akik azt még sem tették meg vagy megtenni nem akarták, – lehet, talán tudatlanságból vagy gyáva félelemből, – mindazonáltal az nekem nem szolgálhat mentségemre, mivel lelkiismeretem eléggé felvilágosított, s lelkem az Isten kegyelme által elég hathatósan ösztönözött arra, hogy magamat senki példája által visszatartani ne engedjem.

Harmadszor: mindazonáltal ilyenre nem hátróztam volna el magamat, ha nem tapasztalom és nem látom, hogy a pápa és a pápai ámítók nemcsak tévedtek s ámítottak, hanem számos hiábavaló figyelmeztetésem dacára is az ő keresztyénietlen tévelygésükben és lélekrontásukban annyira megrögzöttek s megcsökönyösödtek, hogy nemcsak a felvilágosítást s tanítást el nem fogadják, de sőt az ő keresztyénellenes, ördögi tanukat megerősítendő s fenntartandók, vakon, bedugott fülekkel és szemekkel az evangéliumi tant még kárhoztatják és égetik.”

*

A törökökről (és a pápáról és a magyarokról)

„Elkárhoztatja azokat, akik a törököknek és szaracénoknak vasat és fát szállítanak, csakhogy észrevegyük, mily komoly szándéka a keresztyénségnek a javát munkálni. De hiszen ha ő a Krisztus helytartója volna, akkor talpra állna, elmenne és hirdetné a törököknek az evangéliomot, s rászánná erre testét és lelkét; ez volna keresztyén eljárás: a törököket meggyőzni és a keresztyénséget terjeszteni és védelmezni.

Mert mire jó az, hogy mi a törököknek testi fegyverrel ellenállunk? Mi rosszat tesz a török? Elfoglalja az országot, és uralkodik ideig-óráig. Hiszen nekünk ugyanazt kell elszenvednünk magától a pápától, aki bizony agyon gyötri testünket és életünket, amit a török nem cselekszik! Ezenfelül a török mindenkit meghagy a maga hitében, ezt sem teszi a pápa, hanem az egész világot a keresztyén hitről a maga ördögi hazugságára kényszeríti, úgy hogy a pápának a test, javak és lélek feletti uralma nyilvánvalóan tízszer gonoszabb, mint a töröké. És ha Krisztus maga le nem döntené az Antikrisztust az Írás szerint, és ki akarnók irtani valaha a törököt, a pápán kellene kezdenünk a dolgot.”

*

„Végül kérek minden szeretett keresztyént, segítsenek könyörögni Istenhez ezekért a nyomorult, elvakult fejedelmekért, – kétségtelenül Isten sújtott minket velük nagy haragjában, – hogy ne jussunk abba a helyzetbe, hogy a törökök ellen vonuljunk vagy adakozzunk, mivelhogy a török tízszer okosabb és kegyesebb, mint a mi fejedelmek. Mi sikerülhetne a törökkel szemben ezeknek a bolondoknak, kik Istent annyira megkísértik és káromolják? Mert íme látod, hogy a szegény halandó pondrózsák, a császár, aki élete felől egy szempillantásig sem biztos, miként dicsekszik szemtelenül: ő a keresztyén hit igazi, legfőbb védelmezője. Az Írás azt mondja, hogy a keresztyén hit szikla, mely ördögnél, halálnál és minden hatalomnál erősebb (Máté 16.), és isteni erő (Róm. 1.). És ekkora erő védesse magát a halál gyermekével, akit egy ótvar vagy himlő is ágyba fektethet?! Isten segíts, milyen oktalan a világ! Így dicsekszik Anglia királya is, hogy a keresztyén egyház és a hit védője. Sőt a magyarok azzal dicsekednek, hogy Isten védői, és azt éneklik a litániában: 'ut nos defensores tuos exaudire digneris, – hallgass meg minket, védelmezőidet.' Isten, szabadíts meg minket tőlük, és adj nekünk kegyelmesen más uralkodókat!”

*

A nőkről

„Mit használna, ha az egész világ a házasság terhe miatt panaszkodna? Magunk előtt látjuk, hogy Isten nap mint nap nemcsak férfiakat, hanem nőket is

teremt és életben tart; így egészen bizonyos az, hogy ő egyetlen nőt sem teremt a paráznaság szolgálatára. Mivel hát Isten teremtő műve és szava azt mutatja, hogy a nőt vagy a házasságra, vagy a paráznaságra kell használni: azért az ilyen pogány alakok (Larven) fogják be káromló szájukat... Nos hát Isten a nőt azért teremtette, hogy az a férfiért legyen és a férfiért kell lennie, legyen elég nekünk, hogy Isten velünk van, és tiszteletben kell tartanunk a házaseletet, mint isteni eredetű és tiszteletreméltó dolgot.”

*

„A Szentlélek dicséri a nőt, úgymint Juditot, Esztert, Sárát etc., és a pogányok is dicsérték Lucretiát, Artemisiát. Nők nélkül nem lehetne házasság, és nem maradna fenn a világ. A nőülés orvosszer a bujálkodás ellen, tisztos mértéket szab neki, mert a test és a vér a maga módja szerint tisztátalan marad, míg csak lapáttal nem zúdítták rá a földet. Egy nő az élet során baráti, szeretni való és mulattató társunk. Nők szülik és nevelik a gyermekeket, ők vezetik a háztartást, ők osztják szét megfontoltan, ami a férfi keresménye és szerzeménye, és ők ügyelnek rá, hogy a vagyont ne oktanul elherdálják, hanem kinek-kinek megadassék, ami jár neki. Ezért nevezi őket a Szentlélek a ház becsületének: mert az kell, hogy a ház becsületére váljanak, és ők legyenek a ház ékessége, díszje. Hajlamosak az irgalmasságra, mert Istentől mindeneke előtt arra vannak teremtve, hogy gyermekeket hozzanak a világra, hogy a férfiak örömeiket és kedvüket leljék bennük, és hogy irgalmas szívűek legyenek.”

*

A parasztokról

„A parasztok három, Isten és ember elleni szörnyű bűn terhét vették magukra; ezekért testi és lelki halált érdemelnek... Felesküdtek arra, hogy igazak és hűségesek lesznek, alázatosak és szófogadók lesznek uraik felé... most szándékosan és erőszakosan megszegik ezt az esküt... Láadásba kezdtek, erőszakosan rabolják és gyújtogatják a kolostorokat és a kastélyokat, amik nem az övéik... Kétszeres, testi és lelki halált érdemelnek mint útonállók és gyilkosok... Isten legrosszabb káromlói és szent nevének megbecstelenítői lettek.”

*

A világról

„A világ, mint egy részeg paraszt; ha egyik oldalról nyeregbe segítik, lefordul a másik oldalon. Nem lehet rajta segíteni, bárki bárhogy iparkodjék. Így hát a világ az ördögé is lesz.”

*

Az ivásról

„Ha a mi Urunk Istenünk meg tudja bocsátani nekem, hogy jó húsz éven át megfeszítettem és gyötörttem őt a misézéssel, akkor talán azt is a javamra írhatja, hogy néhanapján egy-egy jó nagyot hörpintettem az ő dicsőségére. Isten adja, hogy a világ ezt a saját belátása szerint értelmezze!”

*

A bizalomról

„Erős vár a mi Istenünk,
kemény vasunk és vértünk.
Ínségben együtt van velünk,
megvált és harcol értünk,
Kél az ősi rossz
bajvető gonosz,
csel vad fegyvere,
erőszak ővele.
A földön ő az első.”

*

„Ha tudnám is, hogy holnap elpusztul a világ,
még akkor is ültetnék egy almafát.”

Forrás: <https://mandiner.hu/velemen/2017/10/luther-marton-idezetek>

Úton

„Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idején, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy imádjuk őt. Amikor ezt Heródes király meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt az egész Jeruzsálemet. Összehívott minden főpapot és a nép írástudóit, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. Azok ezt mondták neki: A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: Te pedig, Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legkisebb Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legeltetni fogja népemet, Izráelt. Ekkor Heródes titokban hívatta a bölcseket, és gondosan kikérdezte őket, hogy mikor jelent meg a csillag, majd elküldte őket Betlehembe, és ezt mondta: Menjetek el, és kérdezősködjete a gyermek felől; mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek, és imádjam őt! Miután meghallgatták a királyt, elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak napkeleten, előttük ment mindaddig, amíg odaérve meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor ezt látták, igen nagy volt az örömük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. Mivel azonban kijelentést kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.” (Mt 2,1–12)

Kedves Gyülekezet, Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Talán itt a Lővérek lábánál nem akkora kuriózum, de nekem, debreceni születésű, alföldi gyereknek mindig az, ha megállhatok egy nagy hegy tetején. Amikor hegytetőn állunk és szemléljük, ahogy a horizont messzeségében egy út a végtelenbe kanyarogva eltűnik, a saját életünk is eszünkbe juthat. Hiszen mindannyian állandóan úton vagyunk szó szerinti és átvitt értelemben egyaránt; a létünk, a sorsunk, egy a távoli messzeségbe vezető zárandoklatnak tűnik. Ez az út néha könnyű, néha fáradságos, néha döntésekkel, kereszteződésekkel van tele. A mai egyházmegegyei nap örökzöld témája, az, hogy „Úton”, éppen ezért mindig aktuális. Hiszen ebben élünk: reggelente felkelünk, felkerekedünk, gyermekeinket iskolába viszszük, munkába sietünk, döntéseket hozunk, célokat tűzünk ki. És közben, láthatatlanul talán, egy másik út is halad bennünk: a szívünké Isten felé. A mai igeszakaszban – a napkeleti bölcsek történetében – ez az út testesül meg. Mert ők nemcsak egy gyermekhez mentek Betlehembe, hanem elindultak Isten vonzásának engedelmeskedve, a saját szívük legmélyebb vágyát követve. A csillag, amely az égen vezette őket, talán éppen az ő bensőjükben gyúlt ki először. Ezért lehet az ő történetük példázat a mi életünkről is. Alapigénk nyomán ezért ma velük együtt járjuk végig a hit útját.

1. Az út kiindulópontja – a keresés

A mai ige történetében tehát úton levő emberekről hallunk. A bölcsek elindulása azt üzeni: ne féljünk keresni! Nem baj, ha kérdéseink vannak, nem baj, ha nem látjuk azonnal a célt. A bölcsek útja is vággyal, kí-

váncsisággal, belső szomjúsággal kezdődött. Minden emberi út innen indul: a keresésből. Keressük az értelmet, a boldogságot, a békét. Isten maga ébreszti fel bennünk a keresést, és Ő indít el az úton. Keressük a választ a kérdéseinkre és keressük magát Istent, még ha sokszor nem is tudatosan. Ahogyan Szent Ágoston híres gondolatában rátapint: „Nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik Tebenned.” A napkeleti bölcsek nem ismerik a zsidó próféciákat, nem hallottak a Messiás ígéretéről. És mégis: amikor felragyog egy csillag az égen, megérzik, hogy az életük irányt vett. Nem a lábuk indul el először, hanem a szívük. A csillag felébreszti bennük azt, amit Isten már elrejtett a szívük mélyén: a vágyat a Fény után. És ez a vágy a hit első jele. A hit nem bizonyossággal kezdődik, hanem éhséggel. Nem tudással, hanem szomjúsággal. Aki keresni kezd, azt már Isten Lelke mozdította meg. A vágyakozás a szívben az Ő titkos jelenlétének az első hajnalsugara. A bölcsek elindulnak. Nem tudják, meddig tart az út, és hová vezet pontosan. De tudják, hogy nem maradhatnak ott, ahol voltak. Ez minden hitbeli elindulás lényege: elindulni akkor is, amikor a cél még nem látható. Az isteni hívás nem mondja meg, hány nap, hány állomás, hány kanyar vár ránk. Csak annyit mond: „Indulj.” Ábrahámnak is így szólt az Úr: „Menj el földedről, rokonságod közül, és menj arra a földre, amelyet mutatok neked.” Nem adott térképet, csak ígéretet. A bölcsek sem kaptak útvonaltervet, csak egy fényjelet az égre. A hit tehát nem biztonságra épül, hanem bizalomra. És ez a bizalom maga a hit lényege: rábízni magunkat Istenre, akit még nem látunk, de akinek a fénye már felragyogott.

2. Az út fényjele – Isten vezetése

A bölcsek útját ugyanis a csillag fénye vezette. Ez volt az ő jelük, útmutatásuk, amit Isten adott nekik, hogy tudják, merre induljanak. Isten ott és oly módon szólít meg bennünket is a saját élethelyzetünkben, ahogyan azt képesek vagyunk megérteni. A bölcsek csillagászok voltak, a kozmosz rendjében olvasták Isten nyomait és Isten ezen keresztül szólott hozzájuk. József, Mária férje álmódott, a pásztorokhoz angyal jött, a bölcsekhez csillag. Az egész teremtés és maga az életünk Isten könyve, amelyben olvasni lehet, ha a hit szemével tekintünk rá. Isten vezetése nem mindig hangos szó, hanem gyakran finom jel, ami csendben mutat irányt. Ezért a hit útja figyelésből is áll. Figyelni a csillagra, az ígére, a Lélek hangjára – ez a tanítványi létünk egyik legfőbb leckéje. Hiszen Isten a mi életünkben is ad jeleket. Adja az ígét, amely világosság a lábunk előtt. Adja a testvéri közösséget, amely megerősít. Adja a Lélek szavát, amely bátorít. Néha megugrandó akadályokat, próbatételeket, megoldandó élethelyzeteket, sorsdöntő találkozásokat és élményeket, amik azután megerősítenek, formálnak bennünket. De, ami fontos, hogy nem vagyunk magunkra hagyva. Bár az út sokszor sötétnek tűnhet, Isten megadja a maga jelét. Mai alapigénkben a csillag fénye nem mindig volt egyformán erős, de a legfontosabb pillanatban újra felragyogott. Így van ez velünk is: néha úgy tűnik, hogy elhalványul a hitünk, az elszánásunk, de Isten újra és újra megerősíti azt. Megújítja az imádságban, az ígében, a testvéri találkozásokban. A mostani egyházmegyei nap is lehet ilyen fényjel a számunkra. Együtt vagyunk, és Isten újra megmutatja: jó úton járunk, mert Krisztushoz vezet bennünket.

3. Az útakadályai – emberi ellenállás és félreértések

De a bölcsek nem értek rögtön célba. Először Jeruzsálembe mentek, a nagy vallási központba, ahol megtorpan az útjuk. Ott Heródes gyanakvó hatalmi mániája, körmönfont alakoskodása és az írástudók közönye fogadja őket. Heródes félti a hatalmát, ő az önző ember képe, aki inkább harcol a bitorolt trónu-

sáért, mintsem engedje, hogy Krisztus legyen az ura. Az írástudók tudják, ismerik az Igét, idézik a próféciát, de nem mozdulnak, ők maguk nem indulnak el. Ők az intellektuális, de szív nélküli vallásosság jelképei. A bölcsek elérik Jeruzsálemet, a vallás fővárosát, és mégis ott éri őket a legnagyobb sötétség. Mert a vallás és a hit nem mindig ugyanaz. Jeruzsálemben van tudás, van templom, vannak írástudók – csak éppen szív nincs. A hit útján a legnagyobb akadály nem a távolság, hanem a zártság, gondoljunk csak a reális önismerettel rendelkező alázatos vámszedő és a vallásosságában önelégült farizeus jézusi példázatára. Van, aki nem indul el, mert félti a megszokott életberendezkedését, mint Heródes. Van, aki tudja az igazságot, de mégsem cselekszi, mint a főpapok, írástudók. Ez a történet arra tanít bennünket, hogy az informatív jellegű tudás önmagában nem vezet Krisztushoz, ha nem társul hozzá engedelmesség és mozdulás. A hit mindig cselekvő hit. „Aki csak hallgatja az Igét, de nem cselekszi azt, hasonló az emberhez, aki tükörbe néz és elfelejti arcát.” – írja Jakab levele. (Jak 1,23–24) Az egyházunk életében is fontos tanulság, hogy a tanításaink, az öröklött hagyományaink áldás lehetnek, de csak akkor, ha mozgásba hoznak, ha elindítanak bennünket Krisztus felé. Különben a közösség megszokássá válik, és a hit mechanikus rítussá merevedik. A másik tanulság, hogy a csillag néha eltűnik. A mi életünkben is vannak ilyen Jeruzsálemek. Amikor elhalványul a fény, és nem tudjuk, merre tovább. Imádkozunk, de mintha a szavaink nem érnék el az eget. Olvassuk az Igét, de úgy érezzük, nem szól hozzánk. A csillag mintha elbújt volna. De Jeruzsálem nem a vég, csak a próba. Isten néha elrejtja a fényt, hogy megtanuljunk hinni, bízni benne akkor is, amikor nem látjuk. És a történetünkben a bölcseknek a csillag újra felragyog, és ők tovább mennek. Így van ez velünk is: az akadályok sem tántoríthatnak el, ha töretlenül Istenre hagyatkozunk, benne bízunk.

4. Az út célja – találkozás és imádat

Ekkor a történet csúcspontjához érkezünk: „Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt.” (Mt 2,11). Ez a találkozás minden keresésük végső értelme. Nem a csillagban, nem az írástudók tudásában, hanem az élő Jézus Krisztusban találják meg a választ. És ez a találkozás imádatná válik. Leborulnak és ajándékokat hoznak. A mi utunk célja is ez: találkozni Krisztussal. Ezért jöttünk ma ide is, ezért vagyunk együtt a soproni egyházmegye gyülekezeteiből. Hogy közösen megálljunk Krisztus előtt, és hódoljunk neki. A bölcsek három ajándékot hoznak: aranyat, a tömjént és a mirhát. Ezek nem csupán értékes kincsek, hanem az ősi egyházi ér-

telmezés szerint üzenetet is hordoznak: az arany a királyok attribútumaként Krisztus királyságának, a tömjén, amit az ószövetségi alapok nyomán a mai napig sok egyházban a liturgiában füstölőként használnak, Krisztus istenségének, míg a halotti kenet alkotórészeként szolgáló mirha pedig Krisztus szenvedésének az előképe és jelképe. Az arany, a tömjén és a mirha tehát nem csupán gazdag ajándék, hanem hitvallás is. A Király, az Isten és a Megváltó előtt hódolnak. Ugyanakkor ezekre tekinthetünk úgy is, mint saját lelkünk ajándékaira. Az arany, ami a királynak szól: ez a cselekvésünk aranya. Amikor életünk minden munkáját, minden döntését Isten uralma alá helyezzük. Azt mondjuk: „Uram, az egész életemen Te uralkodj.” Avagy: „Legyen meg a Te akaratod!” - ahogyan Miatyánkban is kérjük. A tömjén az imádság jelképe, a szív illata. Nem pusztán a szavaink, hanem a belső lélegzetünk, amely Isten felé száll. Amikor a szívünk minden dobbanása lényegében imádság lesz, akkor a tömjén füstje betölti az életünket. A mirha a szenvedés és az önmegtagadás ajándéka. Aki Krisztus útján jár, megtanulja: a Krisztuskövető élethez meg kell halnunk a régi, önző énünknek, vagy ahogy Pál apostol fogalmaz: az őemberünknek. A mirha illata a kereszt árnyékában érződik igazán. Aki Krisztust imádja, elfogadja, hogy a fényhez az árnyék is hozzátartozik, az öröm és szenvedés egyaránt része sorsunknak, hiszen nem nagyobb a tanítvány az ő mesterénél. Így válik a három ajándék a lélek három mozdulatává: engedelmesség, imádat, önátadás Istennek. A tanítványi létünk, a tanulásunk végpontja tehát nem az információ, hanem a transzformáció: életünk átalakulása, a szívünk leborulása.

5. Az út folytatása – új élet, más irány

A történet végén egy különös mondat áll: „Más úton tértek vissza hazájukba.” (Mt 2,12). Aki találkozott Krisztussal, más úton jár tovább. Nemcsak földrajzilag, hanem lelkileg is: új irány, új gondolkodás, új élet. Az itt szereplő görög kifejezés a hodos egyszerre jelent utat és életmódot. Ahogy azt ApCsel 9,2-ben olvassuk, a korai keresztényeket az Úr útjának híveiként is nevezték. Az Úr útjának híve nem ugyanaz az ember többé. Aki meglátta az igazi, a nagybetűs Fényt, abban valami megváltozik. A régi út önmagáé volt, az új út Istené. A régi út a világ törvénye szerint haladt, az új út a Lélek vezetése szerint. A szív másként érez, a szem másként lát, a szavak másként hangzanak. Akit megérintett Krisztus fénye, az a sötétségben is világosságot hordoz, hiszen ahogy Urunk maga mondja: „Aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12) Ez a világosság nem a miénk, hanem tükröződés bennünk. De ha engedjük, hogy átjárjon, mások útját is megvilágíthatja.

Befejezés

Hiszen nemcsak az egyes ember, hanem az egész közösség is úton van. Az egyház vándorló nép, zarándok testvériség. A mai történet rólunk, mint közösségről is szól. Mert mindnyájan vándorok vagyunk. Van, aki most látja meg először a csillagot. Van, aki már úton van, de fáradt. Van, aki épp Jeruzsálemben áll, és nem érti, hová lett a fény. És van, aki éppen most érkezik Betlehembe, hogy leboruljon az újszülött Király előtt. De mindnyájunkat ugyanaz az isteni Fény hív, ezért együtt haladunk. Egyikünk csillaga a másikunknak is fénné válhat. Aki ma bizonytalan, holnap lehet, hogy másokat vezet; aki ma gyenge, holnap másokat erősít. Krisztus fénye mindannyiunkban ott munkál. Ott ragyog minden szeretetben, minden megbocsátásban, minden szelíd szóban. Ha minden utunkon Őrá gondolunk – a családban, a gyülekezetben, a szolgálatban, az életünk döntéshelyezeteiben –, akkor minden lépésünk zarándokúttá válik.

A napkeleti bölcsek története így lesz tükörré számunkra minden tekintetben. Nem kívül kell keresnünk a csillagot, hanem belül. Az igazi Fény Krisztus, és Ő nemcsak előttünk jár, hanem bennünk is él. Amikor igéje életté lesz bennünk és leborulunk előtte – akár csendben, akár közösségben –, a Fény bennünk kezd ragyogni. Ez nem gyertyaláng, amit a szél elfúj, hanem belső világosság, amit sem sötétség, sem halál nem olthat ki. Ezért mondta Jézus: „Én vagyok a világ világossága.” Másutt pedig, hogy „Ti vagytok a világ világossága.” A kettő nem ellentmondás, hanem folytonosság: az Ő fénye tükröződik bennünk. Ha a szívünkben Őt hordozzuk, akkor minden utunk megszentelődhet: a hétköznapiak útja, a munka, a család, a testvéri szolgálat – mind-mind Betlehem felé vezethet bennünket. A napkeleti bölcsek története egyetlen mozdulatban foglalja össze a keresztény életet: a keresés, a vezetés, a megtalálás és az átalakulás útját. Elindulni, engedelmeskedni, találkozni, és új úton járni – ez a hit zarándoklata. Kereszténynek lenni nem befejezett történet, hanem folytonos úton levés: mindig közelebb Krisztushoz, mindig mélyebbre a szeretetbe, mindig tágasabbra a szívben. Tanulni Isten fényében élni, napról napra jobban. Így értjük meg igazán, mit jelent mai napunk mottója: „Minden utadon gondolj rá, és Ő egyengetni fogja ösvényeidet.” (Péld 3, 6) Mert az út végén már nem a csillag vár, hanem az, akire a csillag mutat. Ő, aki azzal bátorít minket ma is, személyesen mindannyiunkat, hogy: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet.” Ámen.

Dr. László Virgil
(Elhangzott 2025. október 12-én,
az egyházmegyei nap nyitó-istentiszteletén.)

Gyülekezetünk életéből

Bringázz a templomba!

Először, de terveink szerint nem utoljára hirdettük meg gyülekezetünkben a Bringázz a templomba!-akciót szeptember 21-ére.

Bár a közös fénykép készítésekor nem mindenki tudott ott lenni, de szép számban népszerűsítettük ezt a közlekedési módot és ezt az úti célt.

Országos konfirmandustalálkozó

Szeptember 27-én Budapesten tartották az Evangélikus konfirmandusok országos találkozóját. Gyülekezetünkől huszonhat fős csoporttal utaztunk a programra.

Egyházmegyénkből rábaszentandrási fiatalok is részt vettek az alkalmon, velük készült a közös fénykép.

LutheRUN

Közös, gyülekezeti futócsapat

Áprilisban, mikor elindult a LutheRun, épp újrakezdtém a futást. Sajnos az első edzésre az időjárás miatt nem tudtam menni, de a másodikon már ott voltam. Jó volt újra futni, még jobb, hogy társaságban. Közös bemelegítések és kezdés után mindenki a saját tempójában folytathatta. Visszaérkezés után egy közös

nyújtással fejeztük be. 1-2 edzés után kitaláltuk, hogy legyen célunk. Nevezzünk be, mi lányok, váltóban az MVM félmaratonra. Majd jött az ötlet, hogy akkor legyen csapatpólónk. Nyáron a kikapcsolódás, nyaralások közé is egy-egy közös edzést be tudtunk iktatni. Majd eljött a szeptember, mikor is újult erővel kezd-

hettünk a felkészülést a versenyre.

Kislányom kitalálta, hogy ő bizony zászlóval fog szurkolni nekünk. Így párom segítségével el is készítette. Büszkén lobogtatta a verseny alatt is, hogy biztasson minket. Annak ellenére, hogy nekem ez volt az első futóversenyem, úgy érzem, hogy hoztam a formám (bár lehetett volna jobb is) és még ha dobogós helyezést nem is értünk el, de nem is ez volt a cél, az erős középmezőnyben végeztünk.

Biztatok mindenkit, hogy csatlakozzon kis csapatunkhoz, hisz csapatban sokkal érdekesebb, jobb edzeni. Tudjuk egymást biztatni, segíteni.

Makovnik Hajnalka – csapattag

Így volt lehetőségünk együtt futni a MVM – Sopron Félmaraton – Európa Futás 2025 rendezvényen október 4-én, ahol egyéniben és csapatban is indulunk. Az eseményen öten vettek részt: Jankóné Komornoki Karolina, Komornoki Mihály, Makovnik Hajnalka, Somogyvári Flóra és Szalai Dániel. Az egyéniben indulók közül mind a legjobb 10-ben végeztek. Komornoki Mihály pedig elsőként kategóriájában, és egy összetett második helyet hozott el.

Sok szeretettel várjuk azokat, akik szeretnének kicsit mozogni, nem kell félni semmitől, mindenkinek van helye nálunk. EVAMI!

Somogyvári Flóra

Scher Mihály temetőgondnok nyugdíjba vonult

Sokan találkoztak vele az elmúlt évtizedekben, október 1-jén el kellett búcsúznunk tőle. Scher Mihály hosszú ideje volt temetőnk gondnoka. Mivel a temetőben található szolgálati lakásban lakott, ezért nemcsak heti negyven órában, hanem minden temetés vagy sírlátogatás alkalmával találkozhattunk vele. Sokaknak volt segítségére

akár útbaigazítással, akár tevékenyen. Mindenkinek volt egy kedves szava. A nyugdíjkorhatár elérése után is tovább szolgált, bár az egészségi állapota ezt sokszor megnehezítette. Most, hogy hamarosan betölti a hetven évet, beköltözött a nagylózi időotthonba. Szeretettel emlékezünk a nálunk töltött idejére, háláskak vagyunk munkájáért és a találkozásokért. Temetőnk természetesen nem marad munkatársak nélkül, Kochán Zsolt viseli gondját a sírkertnek Lichtl Iván, a temetői munkacsoport vezetőjének irányításával. Egy további munkatársat pedig keresünk.

Dr. Tóth Károly

Új német gondnok

Dr. Farsangné Bérci Márta lemondása után gyülekezetünk egyhangúlag választotta meg az új német gondnokot szeptember 28-án: Buchert Esztert. Isten áldása legyen szolgálatán!

Aratási hálaadás

Október 5-én aratási hálaadást ünnepeltünk gyülekezetünkben. A gyerek-istentiszteleten óvodásaink énekeltek, a „Tízórai”-istentiszteleten pedig bemutatkoztak az idei konfirmandusok.

Az Úr csodásan működik – a hittanórákon –

Tíz évvel ezelőtt, 2015 őszén érkeztem Sopronba, hogy megkezdjem hitoktatóként a szolgálatomat a gyülekezetben. Az elmúlt évek alatt nagyon sok közös élményt éltünk át a gyerekekkel a hittanórákon. A közelmúlt megéléseiből szeretnék most néhányat megemlíteni.

Az első nagyon erőteljes megtapasztalásom most az, hogy valóban „emberhalásznak”, a megmentésben, kimentésben részt vevőnek hívtok el minket Jézus. Arra, hogy hirdessük a megtérést és a bűnbocsánatot a legfiatalabbaktól kezdve mindenkinek. S ebben a szolgálatban nem egyedül vagyok, hanem Ő velem van. Olykor szinte magam is beleremegek, hogy mennyire szíven tudja találni a gyerekeket az igazság, mennyire megmozgatja őket, mennyi kérdés merül fel bennük, vagy éppen az, ahogyan a bizonytalanságok elsimulnak a lelkükben.

A második megtapasztalásom, hogy minden hittanóra számomra egy-egy hitvalló helyzet is egyben,

és így a személyes megerősödésemet is szolgálja. Természetesen előre készülök az órákra, de a gyerekek kérdései, aktuális gondolatai mindig formálják a negyvenöt percünket. Ahogyan a felmerülő kérdésekre, témákra elkezdünk a Bibliában válaszokat keresni, és közben beszélgetünk – hiszem, hogy a Lélek által vezetve –, a kimondott szavakon keresztül, én magam is rengeteget erősödöm. Sokszor úgy érzem, nemcsak a gyerekeknek „beszélek és hirdetem az igét”, hanem magamnak is.

A harmadik megtapasztalásom, hogy több „nyitott ajtó” is kapok. Többször előfordul, hogy a hittanórákra kapott tantermekben a tanító nénik ott maradnak, hogy készüljenek a többi órájukra. Először nem tudtam, miként álljak ehhez a helyzethez, mert úgy éreztem, mintha egy bemutató órát tartanék, és ellenőrzés alatt lennék. De megértettem, hogy olyankor ők is fül- és szemtanúi az evangéliumnak. És ez jó! Több alkalommal is az óra után kifejezték, hogy

Emlékek
a hittanórákról

számukra is mennyire jól esett hallgatni minket, és megérintette őket a beszélgetés, a bibliai történet, az ének.

A negyedik megtapasztalásom a testvéri és szeretetteljes közösség a más felekezetű hitoktató kollégákkal. Nagyon hálás vagyok, hogy a tanórák közötti szünetekben meg tudjuk egymással osztani a tapasztalatainkat, élményeinket, segítjük egymást, imádkozunk egymásért.

Az ötödik megtapasztalásom az a feletti öröm, hogy látom, ahogyan a magvetés a gyerekek életében szárba szökken. Hiszem, hogy ahogyan az ő szívüket megérinti Jézus szeretete, és átformálja őket, ez hatással lesz majd a családjaik életére is.

Sok mindent sorolhatnék még. A most leírtakért és minden másért is egyedül Istené a dicsőség.

Őri Katalin

Kántorképzős történetek

Az Evangélikus Kántorképző és Egyházzenei Intézet tanfolyamain Sopronból és környékéről több fiatal részt vesz, ráadásul többedik alkalommal. Velük beszélgettünk az ott szerzett élményekről, a bensőséges hangulatról, az egyházzenehez fűződő kapcsolatokról. Raffai Benedek, Vajda Lilla, Simon Lili, Simon Kamilla, Kovács Gyöngyi, Simon Attila, Sebestyén Ági és Ádám válaszoltak:

- Hogyan szereztetek tudomást a tanfolyamokról?

Benedek: Édesapám a lelkészbarátaitól hallotta, mondta nekem, hogy menjek el, próbáljam ki. Előtte egy évig zongoráztam és énekelni is szeretek. 2021-ben egyedül érkeztem a júliusi tanfolyamra, ahol kapásból befogadtak, és törzsvendég lettem.

Lilla: A zeneiskolában zongorát tanultam, Fótról édesanyámtól hallottam. Az augusztusi tanfolyamon soproniakkal kerültem egy szobába, akikkel addig csak látásból ismertük egymást, és azóta nagyon jó barátok lettünk.

Lili: Kisgyermekként édesapánkat látogattuk, majd 9 évesen a tanfolyam felén már hallgatóként részt vettem.

Kamilla: A látogatások nagyon jó emlékek. A tanfolyam miatt izgultam, de mindig szerettem volna. Ki próbáltam és működött. Megfogott ez a hely.

Attila: Nagymamám közbenjárására kerültem Fótra hallgatóként, majd lelkészként, most pedig tanfolyamvezetőként szolgálok az Intézetben.

Gyöngyi: Attilának segíték a szervezésében, az adminisztrációs feladatokban és előadóként éneket tanítok, amit nagyon szeretek. Ez lelkiileg és fizikailag is nagyon intenzív. Élveztem a gyerekek sokszínű-

ségét. Az énektanulás által valamilyen lelki többletet szeretnék nyújtani és technikai segítséget abban, hogyan tudják a hangjukat jobban használni.

Ági: Én 2017-ben voltam először Fóton. Azóta az idei év kivételével minden évben elmentem, és ezután is mindenképpen szeretnék menni. Idén sajnos nem fért bele a nyaramba, de ez csak egyszeri eset volt. Az unokatestvérem és a nagymamám mesélt róla, és nekem rögtön nagyon megtetszett. Emlékszem, hogy az első Fótomat is már nagyon vártam, és amikor elkezdődött, tényleg minden túlzás nélkül az első pár pillanattól kezdve otthon éreztem magam.

Ádám: Eredetileg a húgom, Ági hívott Fótra, aki egy évvel korábban kezdett el a kántorképzőbe járni. Én először 2018-ban voltam Fóton, azóta minden nyáron megyek a Mandák-házba, hogy az év legjobb két hetét tölthessem ott. Ez azt jelenti, hogy az idei volt a 8. nyári tanfolyamom, de mivel a Kántorképző szervezői lehetőséget is a tanulásra: a téli tanfolyamot, (ami nagyjából november elejétől áprilisig szokott tartani, összesen 20 szombati tanítási nappól áll) ennek a lehetőségét is kihasználtam, és kétszer év közben is jártam Fótra, így összesen már 10 tanfolyam van mögöttem.

- Kántorizáltak-e már? Szeretnétek vagy szeretnétek, amikor csináltátok? Mi a jó benne?

Benedek: Voltam már a harkai, a balfi gyülekezetben és havonta legalább egyszer Nemeskérre járok. Szeretek kántorizálni és ha sikerül megtanulni az éneket, még élvezem is.

Lilla: Egyszer játszottam már Balfon az istentiszteleten és a kántorképző áhítatain is kipróbálhattam

az orgonát.

Lili: A kántorképző áhítatán kísértem az éneket.

Kamilla: Én még nem játszottam gyülekezetben, de szívesen kipróbálnám.

Attila: Nagyon nehéz belekezdeni a kántori szolgálatba a lámpaláz miatt. De ha szükség van, menni kell szolgálni. Aztán jön a kritika a bakik, lassúság, gyorsaság vagy a végre jó tempó miatt.

Ági: Persze, Fóton orgonistáknak kötelező, vagy legalábbis nagyon ajánlott egy tanfolyam alatt legalább egyszer kántorizálniuk. Illetve idén nyáron alkalmanként kántorizáltam. Én szeretem/szerettem csinálni, főleg azt szeretem, amikor preludiumot és postludiumot kell előadni.

Ádám: Már sokszor kántorizáltam, szoktam járni például Balfra, de az elmúlt 2 évben Budapesten, és környékén is rendszeresen orgonáltam vasárnaponként. Nekem ez egyben a hobbim és a munkám, szerintem ez a jó a zenei szolgálatban. A felkészülés nem teher, hanem öröm, hogy zenélhetek, illetve az istentisztelet közben sem kötelező munkának, vagy gondnak tűnik a kántorizálás, hanem egy megoldandó, de kellemes, hasznos, és építő feladatnak. A leginkább az szeretem benne, hogy nagy önállóságot enged, én választom ki a bevonuló, és kivonuló darabot, a korálok harmonizációját, illetve a korálokat bevezető intonációk is rám vannak bízva. (Sőt, sok helyen még az énekeket is a kántor választja).

Vajda Lilla

- Mit szerettek Fótbán? Miért járnak Fótra az emberek?

Benedek: Ott lehet szórakozva tanulni, de legjob-

ban a közösséget szeretem. Az embereket. A hangulatot.

Lilla: A programok is nagyon jók.

Lili: Az iskolához képest, ahol mindenfélét tanulni kell, itt mindenkinek van egy közös motivációja, ami a haladást támogatja. A sokoldalú zenével foglalkozunk és persze focizunk is és pingpongozunk.

Kamilla: Nagyon nagy élmény, amikor találkozunk, és először leülünk, és elénekeljük az első korált. A koráléneklés nagyon nagy élmény. Minden évben fejlődök a tanulás tanulásában, abban, hogyan álljak hozzá a feladatokhoz. Tanulok tanulni. Éneklésben, szolfézsban, főleg dallamírásban. Tanulom, hogy ne féljek segítséget kérni abban, amiben elakadok. A jó közösség nagy mozgatóerő.

Gyöngyi: Jó olyan emberek között lenni, akik ugyanazt szeretik, ugyanabban érzik jól magukat. Éled az életed a hétköznapiakban a maga szépségeivel és nehézségeivel, de mégis Fóton érzem, hogy hazaértem. Az egész házat átítatja a zene, a muzsika, a gyerekek jókedve, az egymás iránti szeretet. Kissé idillikusnak tűnhet egy kívülálló számára. A vezetők többnyire ott nőttek fel. Ezt tapasztalták, ez szeretnék fenntartani. Aki idegenként érkezik, rögtön befogadják. Mintha már várták volna. Számon tartanak. Amit kapsz, azt adod tovább. Ez egy régóta fennálló láncolat.

Kamilla: Erős hagyomány és készítés van arra, hogy egymást betanítsuk a jóra. Megmutatjuk másoknak, hogy ez így megy itt, és ebbe az új, a másik bele tud kapaszkodni.

Attila: Jó lenne, ha ezt a légkört máshol is meg lehetne teremteni. A közös éneklésnek nagy hatása van. Az éneklés az építmény maltere. Az összekötő ereje. Ha valakinek mondanád, gyere velem kántorképzőbe, furcsán nézne. Ha mégis elmenne és megnézné, ott töltene két-három napot, azt mondaná, ezt akarom én is. Erre van példa. A zene összekötő erő és ebben együtt fejlődünk, ez összekovácsol minket.

Ági: Azért, mert olyan varázsa van, ami más nyári táboroknak egyáltalán nincsen. Nem tudnám pontosan megmondani, hogy mi miatt, de lebilincselő maga a közeg és a helyszín is. Fóton olyan atmoszférával találkoztam, amit máshoz még csak hasonlítani sem tudok.

Amikor esténként kiülünk a hallba és egymás kezét megfogva éneklünk 2 esti éneket vagy kórusművet, talán az a legfelemelőbb pillanat, ami engem a kezdettől fogva a legjobban megfogott.

Ádám: Fótról szerintem nagyon sokat lehet mesélni, de lehetetlen átadni azt az élményt, amit egy nyári tanfolyam jelent. A Mandák ház hangulata, és közössége olyan, amelyhez foghatót sehol máshol nem láttam még (meggyőződése, hogy azért, mert

nincs is még egy ehhez hasonló hely). Fótnak természetesen a közösség adja a vonzerejét, az ottani társaságba pillanatok alatt be lehet illeszkedni, és aztán életre szóló barátokat találni. És persze nagyon fontos eleme a tanfolyamoknak a zenélés: a harmónium- vagy orgonajáték, a kórus, a szolfézs- és énekórák. De valahogy Fóton semmi sem munkának vagy tehernek érződik, hanem minden egyes pillanat óriási élmény, amit a barátainkkal közösen élhetünk meg.

Sebestyén Ádám

- Az ottani tanfolyamtársakkal/barátokkal a tanfolyamon kívül is tudtok találkozni?

Lilla: Szélrózsán és egyéb országos egyházi rendezvényeken.

Benedek: A júliusi tanfolyamon részt vevőknek szilveszterkor/újévkor szerveznek találkozót. Egy ilyen alkalommal a most készülő énekeskönyv új énekeiből készítettünk felvételt a próbaüzetbe. Korábban volt egy októberi hétvégi összejövetel, amikor a kelenföldi templomban énekkel szolgáltunk.

Ági: Nekem a legjobb barátaim adta a Fóti. Mióta Pesten tanulok, többször találkozunk, de 9-10 évesen megvolt az a romantikája a nyári tanfolyamoknak, hogy egy évben maximum egy-két találkozó tudott létrejönni, és ott tudtunk igazán sok időt tölteni egymással. Mára már ez persze megváltozott, de ha kis-korunkban nem lett volna ennyire különleges az egymással töltött idő, talán ma sem tudnám értékelni eléggé, ha összefutok a városban a fóti barátokkal.

Ádám: Természetesen, erre nagyon sok lehetősé-

ség van. Persze ha valaki nem Budapesten, vagy a környékén él, a nagy távolság miatt ez általában nem történik meg túl gyakran, de mindig sok lehetőség van: akár ilyen a téli tanfolyam, amit már említettem, de nagyon jó évközi találkozási lehetőség, és Fóti-pótlék a Mandák-kórus, ami nagyjából havi egy hétvégét jelent Fóton, vagy az ország más pontján (utóbbi akkor van, ha a kórus fellép valahol). De a tanfolyamvezetőnk (ez esetemben a júliusi tanfolyam vezetőjét jelenti) szokott szervezni évközi lehetőséget a fentiekől függetlenül is. Illetve persze magunknak is szervezhetünk találkozási lehetőségeket. (Ezeknek lehet apropója is, mondjuk egy születésnap, de teljesen spontán is létrejöhetnek ilyen találkozók.)

- Vannak-e célkitűzéseitek a tanfolyam előtt, ill. milyen szándékkal érkeztek?

Benedek: Kitűztem magamnak, hogy idén hány korált szeretnék megtanulni. Voltam liturgikus korál-előjáték-tanuláson, ahol a korál elé kis előjátékot, intonációt gyártottunk, amit a templomban is kipróbálhatok.

Ági: Én leginkább azzal a szándékkal érkezem, hogy jól érezzem magam, és általában a karvezetést várom a legjobban, azt nagyon élvezem csinálni. Orgonálni is szeretek, de évközben nem igazán van időm rá, ezért ilyenkor mindenképpen szeretnék fejlődni abban is.

Ádám: Fótnak az a jó, hogy mindenkit a saját szintjének megfelelően kezelnek, és annak megfelelően igyekeznek neki a lehető legtöbbet tanítani neki a rendelkezésre álló 2 hétben. Nagy előnyt jelent, ha valaki tanult már zongorázni a tanfolyam előtt, de az sem jelent semmilyen akadályt, ha egy hallgató teljesen kezdő a billentyűs zenében. Mindenki harmóniumon kezd el tanulni, és utána egy felvételi vizsgát követően (ez mindig az aktuális tanfolyam elején van) kerülhet át orgonára, ahol a pedálozást (lábbal történő orgonajátékot) tanulja meg. Az első cél tehát az orgona felvételi teljesítése, és utána lehet elindulni a kántori oklevél felé vezető úton, ami tulajdonképpen a fóti tanulmányok teljesítését jelenti (de természetesen, ha valaki még utána is tanulni akar, akkor továbbra is járhat Fótra). Ez elsőre talán egy kicsit félelmetesen hangzik, de egyáltalán nem ijesztő folyamat, és mivel nagyon jó tanárok tanítanak Fóton, ők is sokat tudnak ebben segíteni.

- Van-e versenyszellem?

Benedek: Inkább húzóerőnek mondanám, egymást támogatjuk, de vannak nagyon tehetségesek.

Lányok: Mi is húzóerőnek mindanánk. A fejlődés évről évre látható, hallható.

Ági: Nem tudom, szerintem nincs, vagy legalábbis én nem találkoztam vele.

Ádám: Nincs, vagy maximum csak az egészséges keretek között. Mivel Fóton mindenki ugyanahhoz a közösséghez tartozik, sokkal inkább szurkolnak egymásnak az embereket, és támogatják a másikat, mint versenyeznének vele.

- Van-e jövője a koráléneklésnek?

Simon Kamilla

Kamilla: Ha elegenden járunk a kántorképzőbe, biztosan.

Attila: Összekapcsolódik a jó közösség, a jó hangulat, egy jó kultúra és a koráléneklés. Ezek támogatják egymást. A koráléneklés önmagában nehéz. Ha hittanórán megkérnék egy gyereket, hogy énekeljünk korálokat, talán a haja az égnek állna. Amikor egy közösség egy szívvel együtt énekel, annak nagyon erős lelki hatása van. Amíg az ember nem csinálja, nem tudja, hogy milyen jó, és amikor pedig csinálja, rájön, hogy nagyon jó. Nem az a baj, hogy a korál elöregszik, hanem az, hogy nem énekeljük eleget. Ha nem énekeljük, elfelejtjük, és nem tudjuk ennek magunkat átadni. Ha mégis átadjuk magunkat, rájövünk, hogy a mondanivaló és a zene összekapcsolódik egymással, és énekelte imádsággá válik. Ez fontos, én nem mondanék

le róla. Amikor a kritikus tömeg azt mondja, hogy jó énekelni, jó korált énekelni, ez megteremteti magát a hangulatot. Az éneklés közösségi erővé, lelki mondanivalóvá válik. Fóton ez van meg. Vajon a gyülekezetben meg tudjuk-e teremteni ezt a kritikus tömeget?

Lili: A korálokban az is a jó, hogy nemcsak a mostani gyülekezettel, hanem az előttünk élőkkel, éneklőkkel is közösséget teremtünk.

Attila: Egyes korálokon hallok a nagyszüleim hangját, azt a hangot, amelyiken ők ezt énekeltek. Ez hosszú időn át megtartó erő.

Kamilla: Kisebb koromban jobban szerettem az ifjúsági énekeket, mert azokat énekeltek együtt. A suliban egy évben két korált kell megtanulni. Ez így kissé nehézkes. A kántorképzőben a korálokat a lényegükönél fogva tanuljuk meg. Vidáman, jó kedvvel, nem kötelezően.

Benedek: Fontos, hogy elmenjünk kántorizálni, hogy a kedvtelen éneklést életre keltsük. Egy kis intonációval például.

Gyöngyi: Énekelni jó, ha jó alap van hozzá, megjön kedv is.

Ági: Szerintem abszolút van, csak nem igazán nevelik rá a gyerekeket. Nyilván manapság nehezebben emészthető egy Bach-korál vagy egy genfi zsoltár, mint egy gitáros ének, és könnyebb befogadnia a nem zeneértőknek azokat az énekeket, amik 10-20 éve születtek, viszont mint zenész, a korálokat sokkal igényesebbnek tartom.

Ádám: Természetesen, korálok Luther óta, szóval a 16. század elejétől kezdve léteznek, ha 500 évig nem lehetett őket lecserélni, akkor ezután sem fog sikerülni. Fontos persze az ifjúsági énekek éneklése, mert a fiatalabb korosztálynak ez sokszor vonzóbb tud lenni, de én úgy gondolom, hogy Fótot a bizonyítéka annak, hogy nem minden fiatal utasítja el a korálokat, amik sokkal időtállóbbak, mint az ifjúsági énekeink. (És egyszer a mostani fiatalok is meg fognak öregedni, és egyszer megszeretik ők is a korálokat).

- Mi a véleményetek a korálok könnyűzenei feldolgozásáról, a készülő új énekeskönyvről?

Attila: A könnyűzenei feldolgozás nagyon jó, ha jó. Énekeskönyv újításakor bekerülnek új énekek, amit már várunk. Vannak most olyanok, amiket nem éneklünk, és párat ismerünk, aminek örülünk, hogy belekerül.

Ági: Hozzám nem áll közel ez a műfaj. Abszolút értelmetlennek tartom, hogy egy igényesen megharmonizált korált átültessenek ebbe a stílusba. Ez nagyjából olyan, mint mikor egy szépirodalmi műnek képregény változata jelenik meg, vagy mint a kötelezők röviden, szóval bizonyos szempontból egy leegyszerűsítés/lebutítás. Ami tulajdonképpen egy olyan

problémát próbál orvosolni, aminek nem ez lenne a megoldása. Nem a korálokat kéne átírni, hanem a gyülekezetekkel kellene megszerettetni a korálokat. Nem azért, mert a könnyűzene nem jó, csak szerintem nem érdemes összemosni ezt a két műfajt. Nagyon hangulatosak tudnak lenni a gitáros istentiszteletek is, de nem a korálokkal, azok hagyományos előadásban jobban szólnak.

Sebestyén Ágnes

Nekünk Ádámmal volt szerencsénk megismerkedni a próbafüzetekkel és nagyon pozitív tapasztalataink vannak. Egyedül azt sajnálom, hogy a mi gyülekezetünkben nincs jelen a próbafüzet. Pedig nagyon

jó, eddig ismeretlenebb énekeket is beleválogattak, és sajnálom, hogy sokakhoz még ez nem jut el ilyen módon.

Ádám: Szerintem teljesen értelmetlen, a korálok nem erre lettek kitalálva, még akkor is, ha néhány valóban feldolgozható könnyűzenei formában. Szerintem, ha könnyűzenét akarunk a templomba, akkor írjunk hozzá új énekeket, mert az egy sokkal eredetibb, és őszintébb folyamat. A koráloknak meg érdemes lenne meghagyni az orgonát, vagy a kórust, ahogyan eredetileg ki lettek találva.

Mivel még csak részeibe látunk bele a folyamatnak, ezért nehéz bármit is mondani. A próbafüzetek bevezetése (bár ezeket a gyülekezet nagy része nem ismeri) nagyszerű ötlet volt, így sok visszajelzést kapnak az új énekeskönyv készítői, és egyébként nagyon jó énekek kerültek az eddigi 2 próbafüzetbe. Az biztos, hogy a mostani énekeskönyv megérett az újításra, hiszen a 80-as évek óta nagyon sokat változott a világ. Azt pedig nagyon jó tudni, hogy ez a megújítás meg fog történni, és olyan emberek vezetik, (ezt azért tudom ilyen biztosan, mert az Énekeskönyv-megújítás vezetői a tanáraink voltak Fóton) és felügyelik, akik remekül értik a dolgukat, és amellet, hogy jó zenészek, fel tudják mérni a mai kor, és a mai gyülekezetek igényeit.

Harsányi Eszter gondnok

Templom (sz)építők a közösségért

Egy éve kezdődött a soproni evangélikus templom felújítása, és év végéig az első ütem, a második pedig áprilisig elkészül. Sok mindent elvégeztek egy okos és előremutató stratégia mentén. A legnagyobb problé-

mákat megoldották, és ha lesznek újabb anyagi források, folytatni is tudják a munkát. Sok ember összefogása, akarata és szakértelme kellett ehhez.

Több részletben közel 780 millió forint állami tá-

mogatást kapott a Bethlen Gábor Alapon keresztül a soproni evangélikus gyülekezet templomának felújítására. A műemlék épület teljes külső-belső renoválása és korszerűsítése ennél persze sokkal többbe kerülne, de a jelentős összegből el lehetett kezdeni egy összetett és előremutató munkát.

– Józsa Dávid az egész építmény felújítására koncepciótervet készített. A több részletben kapott pénz-eszközök alapján úgy kellett megválasztanunk a feladatokat, hogy mi az, ami a legsürgősebb, illetve mi az, aminek elvégzése alapja lehet majd következő felújítási ütemeknek, anélkül, hogy a most elvégzett beavatkozások kárt szenvednének. Ez összetett feladat volt, s a döntésben a gyülekezet akaratát, a szakipari lehetőségeket is figyelembe kellett venni – mondja előjáróban Harsányi Eszter, a gyülekezet gondnoka. A koordináció, a megbízó gyülekezet és a szakemberek közötti kommunikáció volt a feladata, ebben nagy segítséget jelentett, hogy Eszter is szakmabeli: okleveles építész. Egy nyelvet beszél tehát a presbitériummal és az építőkkel is. A kivitelezők munkáját nagyban megkönnyítette, hiszen a megbízó nem egyetlen tulajdonos, hanem egy egész közösség volt. Az ő szavukat és akaratukat is egyetlen kérdésbe kellett foglalni.

A tavaly októberben kezdődött felújítás eleve kompromisszumos megoldásokon nyugodott. A kivitelezőnek úgy kellett elvégeznie a feladatokat, hogy a templomnak közben működnie kellett. Kifejezetten ide találták ki és gyártották le azokat a porvédő falakat, amik ezt lehetővé tették. A gipszkarton paravánok védték a portól a templom berendezését, ugyanakkor Isten házának atmoszféráját sem sértették. Amikor elkészültek az egyik oldallal, a porvédő falakat áthelyezték a másikkra. Azért nem lehetett könnyű a falak mögött dolgozni: ehhez alig több, mint egy méter széles helyük volt a szakembereknek...

De mi is történt az elmúlt esztendőben a soproni evangélikus templomban? A laikus talán nem is vesz észre minden változást, pedig hosszú az elvégzett feladatok listája. A karzat magasságáig verték le kívül és belül is a vakolatot, és speciális anyaggal injektálták a falakat, hogy megakadályozzák azok vizesedését. A hívek jól tudják, milyen volt korábban a fal: salétromos, sóvirágos, hiányos, málló vakolat volt mindenhol. A falak kezelése után új vakolatot és festést is kapott körbe a templomhajó.

A sikátor felőli oldalon folyamatosan ázott a fal, most ezt a hibát is kiküszöbölték, új vízelvezető csatornákat kapott az épület.

Az ablakok, ajtók is megújulnak. Többet műemléki restaurátorok varázsolnak újjá. Visszakapják a nyílászárók eredeti sötétbarna színüket is. Megerősítették a tetőszerkezetet, komplex faanyagvédelem va-

lósul meg a padlástérben, megerősítették a szarufákat, és statikai ellenőrzés is történt.

A teljes külső felújítás is elkészül jövő tavaszra. A templom fala gyönyörű tojáshékszint kapott. A tornyot lemoszák, belül szintén új vakolatot és burkolatot kap, új lesz az információs tábla, és a villanyvezetékeket is kicserélik. A sekrestye kívül-belül megújul, fűtést, és új vezetékeket is kap, építenek egy teakonyhát is, és teljesen felújítják tetőszerkezetét. Új rámpa is készül az oldalsó bejárathoz.

– Speciális szemlélet kell ehhez az összetett feladathoz. A műemlékek felújítása mindig komplex és izgalmas, egy templomé különösen az – mondja Diós Dávid, a kivitelező Szabó és Társai Belsőépítészeti Kft. projektmenedzsere. Két fontos megjegyzése is van: egyrészt a templomok különösen fontos épületek, s ezt a munkák során tiszteletben kell tartani, másrészt, hogy a soproni evangélikus templom felújítása során nagyon jó a részt vevő szakemberek közötti összhang. „Rugalmasan és egymást motiválva halad a munka” – teszi hozzá.

– Reményeink szerint ennek a két ütemnek a lezárása után is folytatódhat majd a templom renoválása – kapcsolódik a beszélgetésbe Józsa Dávid okleveles építészmérnök, vezető tervező. – Minden munkát azzal a tudatossággal választottunk meg és végeztünk most el, hogy a későbbiekben folytatni lehessen a munkát. Számomra külön élmény volt, hogy ez egy közösségi összefogás eredménye, s ebben a projektben minden partner a minőséget, a maximumot adta. A családom ide jár templomba, számomra ezért nem csak megtisztelő volt a feladat, érintett emberileg is. Szakmailag pedig különösen nagy kihívás, hiszen ez a templom már itt áll századok óta, s itt fog állni még évszázadokig. Felemelő, hogy kicsit már én is a része vagyok – fogalmazott.

Az aprólékos és összetett feladatok minőségi elvégzését emelte ki Dubics Zoltán főépítésvezető is. Szakmájában úgy mondják, ő az, aki az építkezésen leginkább koordinál. Ő azt mondja, ezúttal inkább „pásztorált”.

– Igazi csapatmunka volt, rengeteg egyeztetést igényelt és mindenre gyorsan kellett reagálni. De zökkenőmentesen haladtunk, remélhetőleg határidő előtt kész leszünk, holott a műemlékek felújítása mindig nehéz munka – foglalta össze tapasztalatait. Egyetért vele Molnár László is, a helyszíni építésvezető, aki a munkásokat irányította. Minden téglát, kapcsolót, gerendát ismer már a soproni evangélikus templomban, amire ezentúl nemcsak ő, hanem a munkálatokban részt vett összes szakember másként néz majd. Ott van a falakban a kezük és tudásuk nyoma.

Nagy Márta

Deutsche Seiten

Was bedeutet die Reformation für mich?

Wenn man die Frage so stellt, dann eigentlich nichts Besonderes. Denn es war schon immer ein Teil meines Alltags, so zu beten, in die Kirche zu gehen, so habe ich meinen Alltag und meine Feiertage als Evangelische gelebt.

Meine Großeltern, Lujza Fiedler und Károly Göschl

Ich trug in mir die Sturheit meiner Vorfahren, mit der Gott sie dazu bewegte, ihr damaliges Heimatland und ihr Hab und Gut auf den österreichischen Gebieten zu verlassen, nur um ihren protestantischen Glauben zu bewahren. So gelangten sie nach Ödenburg, aber sie bereuten es nicht – sie blieben evangelisch.

Gottes Wort überdauert immer. Auch die katholische Kirche hat sich durch die Entstehung des Protestantismus erneuert, denn wir wollten uns nicht mit dem Alten, dem Traditionellen zufriedengeben.

Martin Luther plante auch keinen Umsturz, er wollte auch zurück zu den Wurzeln. Wir reinigten die Kirche des Herrn und gaben dem allumfassenden Wort neue Kraft.

Auch das Toleranzpatent von Joseph II. konnte uns nicht brechen, das besagte, dass unsere Kirchen keinen Turm haben und nicht zur Straße hin ausgerichtet sein dürften. Aber das machte nichts – denn wo zwei oder drei in Seinem Namen versammelt sind, da steht Er. Deshalb brauchten wir keinen Turm, keine prunkvolle Kirche.

Nicht einmal das 20. Jahrhundert konnte uns das nehmen. Wir müssen es auch heute weitergeben, obwohl uns heute andere Dinge bedrohen – man denke nur an die Verlockung des allmächtigen Geldes. Oft frage ich mich, was die heutige Generation aufgeben oder opfern würde für ihren Glauben, wenn manchmal in ihrem Leben nicht einmal eine Stunde am Sonntagvormittag Platz findet, um einen Gottesdienst zu besuchen. Es stimmt für uns auch der Psalm: Suche Frieden und jage ihm nach.

Das beste Mittel zur Weitergabe ist das Vorbild. Für mich war das starke, prägende Vorbild meiner Mutter der entscheidende Faktor, der niemals Zweifel zuließ. Auch ich glaube daran und habe es meinen Söhnen weitergegeben. Ich hoffe, sie werden es ebenfalls weitertragen.

Zusätzlich gaben mir die Kraft, die notwendig ist, um als Minderheit zu überleben: der Wille, der harte Durchhaltewille, und der Glaube. Auch davon spricht die Reformation: vom Verbleiben und Fortbestehen in der Minderheit, von der Standhaftigkeit statt der leichteren Assimilation.

Aber die Reformation bedeutet auch Luthers Rose, die Kerzen am Weihnachtsbaum, den Adventkranz, die Gottesdienste in der Muttersprache, den Psalm, der auf Deutsch erklingt. Sie bedeutet noch die deutschen Namensschilder an den Kirchenbänken, viele Gesichter, Ereignisse, Farben, Düfte, Erinnerungen. Eine Verbindung, die sich über Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft erstreckt – Familie, Gemeinde, Alltag und Festtage.

Magdalena Krisch

Gott ist Liebe

„16 Gott ist Liebe; und wer in der Liebe bleibt, der bleibt in Gott und Gott in ihm. 17 Darin ist die Liebe bei uns vollendet, auf dass wir die Freiheit haben, zu reden am Tag des Gerichts; denn wie er ist, so sind auch wir in dieser Welt. 18 Furcht ist nicht in der Liebe, sondern die

vollkommene Liebe treibt die Furcht aus. Denn die Furcht rechnet mit Strafe; wer sich aber fürchtet, der ist nicht vollkommen in der Liebe. 19 Lasst uns lieben, denn er hat uns zuerst geliebt. 20 Wenn jemand spricht: Ich liebe Gott, und hasst seinen Bruder, der ist ein Lügner. Denn wer seinen Bruder nicht liebt, den er sieht, der kann nicht Gott lieben, den er nicht sieht. 21 Und dies Gebot haben wir von ihm, dass, wer Gott liebt, dass der auch seinen Bruder liebe.“ (1 Joh 4,16b-21)

Liebe Gemeinde,

Gott ist Liebe - für mich ist das einer der schönsten Sätze in der Bibel. Denn er zeigt, was Gott von seinem Wesen her ausmacht.

„All you need is love“ - so singen es die Beatles und so behaupten es auch andere Menschen: Alles, was du brauchst, ist Liebe. Der ganze Rest, die ganzen Reichtümer dieser Welt, die interessieren dich nicht mehr. Mit der Liebe findest du das Vollkommene.

Gott ist Liebe. Das aber zu sehen, ja überhaupt, an Gott zu glauben, fällt immer mehr Menschen schwer. Mit der Liebe scheinen die Menschen kein Problem zu haben: Diese spielt in fast jedem Lied im Radio eine Rolle und die Menge an Partnerbörsen zeigt ebenfalls: Männer und Frauen suchen nach der großen Liebe, die sie voll und ganz erfüllt.

Womöglich passen sogar beiden Beobachtungen zusammen: Die Menschen glauben nicht mehr an Gott, sie suchen bei Ihm nicht mehr das Vollkommene, dafür suchen sie es im perfekten Partner, in der perfekten Partnerin. Und so lässt sich dieser Satz ganz schnell umdrehen: Statt **Gott ist Liebe** sagt man einfach: die Liebe ist Gott.

Die Liebe stellt also das Vollkommene dar, mit ihr im Herzen fühlen sich Menschen über alles erhoben.

Manche Wissenschaftler behaupten sogar: Verliebt-Sein wirkt wie eine Droge, die Wahrnehmung wird schwer beeinträchtigt und auch die Konzentration lässt zu wünschen übrig. Trotzdem brauchen viele die anfängliche Begeisterung füreinander, denn dieser Funken entzündet sich später in der Partnerschaft immer wieder ... wenn, ja wenn dieses Anfangsfeuer nicht unter übergroßen Erwartungen erstickt.

Und da, glaube ich, liegt eben der Grund, warum heute so manche Beziehung scheitert: Denn viele erwarten, dass sich diese Verliebtheit bis in alle Ewigkeit fortsetzt. Aber das trifft in den wenigsten Fällen zu. Stattdessen sieht man mehr und mehr die weniger schönen Seiten am Gegenüber und umgekehrt erkennt die Partnerin ebenfalls, dass man nicht perfekt ist. Schnell stellen sich auch noch Ängste ein. Entweder die Angst, dass die Liebste nicht zu mir steht oder die Furcht, dass mir meine Freiheit genommen wird.

Deshalb sehe ich dort eine Gefahr für die Beziehung, da nämlich, wo ich Angst bekomme zu verlieren oder nicht genug zu bekommen. So etwas belastet das

Miteinander und deswegen schreibt Johannes in seinem Brief: Furcht ist nicht in der Liebe, sondern die vollkommene Liebe treibt die Furcht aus. Wahre Liebe baut niemals auf Angst auf.

Bei Liebe geht es nicht darum, dass ich für mich das Beste von meinem Gegenüber heraushole, sondern es geht darum, dass ich das Beste für ihn möchte. Peter Alexander hat gesungen: „Das tu ich alles aus Liebe zu dir“.

Unter Umständen bedeutet das: Dem Anderen Freiheit zu geben beziehungsweise ihn oder sie so zu lassen, wie er oder sie ist. Das stellt eine Herausforderung dar, das tut mir womöglich sogar innerlich weh, dass sich der Partner nicht immer so verhält, wie ich mir das wünsche. Und doch gehört dieses gegenseitige Aushalten mindestens genauso zur Liebe wie das gemeinsame Erleben des Schönen.

Das zeigt Johannes ebenso, indem er Gott und seine Art zu lieben als Vorbild anführt. Denn über ihn heißt es: Er hat uns zuerst geliebt. Anders gesagt: Gott geht in Vorleistung. Er wartet nicht darauf, dass wir seinen Ansprüchen genügen, sondern er gibt alles, um uns bei sich zu haben und um mit uns in Beziehung zu treten.

Am deutlichsten wird das an Jesus: In ihm lebte Gott unser Dasein mit und er gab sich mit seinem Tod ganz für die Menschen hin bzw. ganz für sie auf. Und das nicht, weil wir so toll sind, sondern, weil wir es nicht selbst schaffen, die Beziehung zu ihm aufzubauen.

Was steht uns da nämlich im Weg? Wodurch wird das Verhältnis zu ihm gestört? Schon allein dadurch, dass wir uns im Umgang miteinander schwertun. Da treibt uns oftmals die Angst, zu kurz zu kommen, und deshalb gibt es eben Probleme mit dem Partner, mit der Nachbarin, mit dem Arbeitskollegen.

Aber warum stellt das jetzt für Gott ein Problem dar, wenn ich mich mit anderen überwerfe? Ich denke, das kann man gut nachvollziehen, wenn man sich in Eltern hineinversetzt, die mehrere Kinder haben. Die wünschen sich auch, dass die Kleinen miteinander gut auskommen und im besten Fall friedlich miteinander spielen. Aber oft trifft das Gegenteil zu: Es wird geschimpft, gestritten, geschlagen. Das nervt die Eltern nicht nur, sondern es tut ihnen in der Seele weh. Und ich bin überzeugt: Gott geht es genauso.

Er schaut auf die Welt und kann nur den Kopf schütteln, aus welch lächerlichen Gründen Konflikte und Kriege angezettelt werden, Weiße auf Schwarze losgehen oder sich ein Paar anschreit. Wahrscheinlich würde er gerne wie Diana Ross dazwischenrufen: „Stop, in the name of love!“ („Halt, im Namen der Liebe!“) Übt, einander zu lieben, anstatt euch gegenseitig das Leben zur Hölle zu machen!

Genau dazu fordert Johannes in seinem Brief auf: Und dies Gebot haben wir von ihm, dass, wer Gott liebt, dass der auch seinen Bruder liebe. Liebe meint hier nicht ein Verliebt-Sein, sondern es meint eine bewusste Entscheidung. So eine bewusste Entscheidung, wie Gott sie traf. Er sah und er sieht die Fehler der Menschen und trotzdem nimmt er uns immer noch gern an. Und genauso kann ich das auch versuchen: Ich muss nicht alles an meinem Mitmenschen toll finden. Es reicht schon, dass ich ihn bewusst wahrnehme und annehme, es reicht schon, wenn ich erkenne: Hier steht ein von Gott geliebter Mensch.

Sicherlich: Es werden mir trotzdem immer wieder Personen begegnen, da kommt mir buchstäblich die Galle hoch, aber genau deswegen schreibt Johannes: Lasst uns lieben. Für mich heißt das: Üben, üben üben! Immer wieder neu anfangen, den Anderen annehmen - so wie er ist, mit all seinen Ecken und Macken.

Und wie? Vielleicht hilft uns da eine kleine Geschichte, die zeigt, wie wir mit Unliebsamen umgehen können:

Ein Mann beschloss, einen Garten anzulegen. [...] Als die Saat aufging, wuchs auch der Löwenzahn. Da versuchte der Freund der Blumen mit mancherlei Methoden, des Löwenzahns Herr zu werden, und machte sich, als alles nichts half, auf, um in der fernen Hauptstadt den Hofgärtner des Königs zu befragen. Der weise alte Gärtner [...] gab vielfältig Auskunft, wie der Löwenzahn loszuwerden sei.

Aber es erwies sich, dass der Fragende schon alles erprobt hatte. So saßen die beiden eine Zeitlang

schweigend beisammen, bis am Ende der Gärtner den Ratlosen schmunzelnd anschaute und sagte: „Wenn denn alles, was ich dir vorgeschlagen habe, nichts genützt hat, dann gibt es nur einen Ausweg: Lerne, den Löwenzahn zu lieben!“

Für mich eine interessante Sichtweise. Denn so sehr wir uns über Löwenzahn im Garten ärgern, sind seine Blüten wichtig für Bienen und andere Insekten. Es kommt also vieles auf die Sichtweise an, und das gilt auch für meine Mitmenschen: Ich kann sein oder ihr Verhalten als Unkraut betrachten, oder eben als Blume, die ihren Nutzen an anderer Stelle zeigt. Gleiches gilt für die Eigenarten des Partners: Entweder sind es für mich Macken oder eben Dinge, die zu ihm unverkennbar dazugehören.

Johannes stellt jedenfalls klar, was die hilfreiche Sichtweise ist: Lasst uns lieben, denn er hat uns zuerst geliebt. Das Beste wäre also, den oder die andere so zu betrachten, wie auch Gott mich sieht. Und wie hieß es da so schön am Anfang: Gott ist Liebe. Das heißt: Er sieht mich nicht als Unkraut, das stört, sondern als Blume, die er zum Aufblühen bringen möchte, und so soll ich auch mein Gegenüber ansehen.

Und der Friede Gottes, welcher höher ist denn alle Vernunft, bewahre eure Herzen und Sinne in Christus Jesus! Amen.

Claudia Schörner

Predigt vom 20. Juli, 2025

Es geht uns gut!

Ich freue mich im Herrn, und meine Seele ist fröhlich in meinem Gott; denn er hat mir die Kleider des Heils angezogen und mich mit dem Mantel der Gerechtigkeit gekleidet, wie einen Bräutigam mit priesterlichem Kopfschmuck geziert und wie eine Braut, die in ihrem Geschmeide prangt. Denn gleichwie Gewächs aus der Erde wächst und Same im Garten aufgeht, so lässt Gott der Herr Gerechtigkeit aufgehen und Ruhm vor allen Völkern. (Jesaja 61, 10-11)

Herr, segne unser Reden und Hören durch deinen Heiligen Geist. Amen.

Liebe Gemeinde,
gleich zu Beginn meiner Predigt habe ich eine unglaublich schlechte Nachricht für euch. Geradezu

eine Katastrophenmeldung. Ich hoffe, ihr sitzt alle [...] ja, das scheint der Fall zu sein. Dann besteht nämlich nicht die Gefahr, dass jemand umkippt. Sollte jemand Schockreaktionen zeigen, bitte ich die Banknachbarn oder den Banknachbarn hilfreich einzugreifen. Gut. Ihr seid auf das Schlimmste gefasst? Dann werde ich euch nicht länger auf die Folter spannen, sondern euch ohne Umschweife geradehinaus sagen, was so furchtbar ist. Ihr müsst jetzt sehr stark sein: Es geht uns gut! Richtig gut! Es ist uns noch nie besser gegangen! Wir leben zwar vielleicht nicht in der besten aller Welten, aber immerhin in der besten Zeit, die wir bisher erleben durften.

Wir leben seit über 80 Jahren in Frieden. Generationen von Österreichern und Ungarn haben noch keinen Krieg erlebt. Das klingt vielleicht zuerst einmal banal, aber das ist die längste Friedensepoche seit dem Jahr 996, als Ostarrichi erstmals urkundlich erwähnt wurde. Die Kriminalitätsrate ist im Jahresdurchschnitt so stark gesunken, wie das Umweltbewusstsein gestiegen ist. Die junge Generation entwickelt sich prächtig und sieht positiv in die Zukunft. Mit dem Pensionsrechner konnte ich mir ausrechnen, wieviel ich in meinem Ruhestand an Leistungen zu erwarten habe. Allein das Wort „Pensionsrechner“ legt nahe, dass ich mit einer Pension rechnen darf. Der Sozialstaat funktioniert. Und wer so wie ich die

Zwanzig überschritten hat, weiß die Leistungen eines gut funktionierenden Gesundheitssystems durchaus zu schätzen.

Es geht uns gut! Richtig gut! Es ist uns noch nie besser gegangen! So das war es. Jetzt wisst ihr es. Ich hoffe, ihr könnt mit dieser schlimmen Botschaft umgehen. Gut. Irgendwie habe ich den Eindruck, dass manche von euch jetzt ganz leise an meiner Zurechnungsfähigkeit zweifeln. Zuerst mache ich so ein Drama und dann kommen doch lauter positive Beispiele. Tatsächlich sehe ich allen medialen Unkenrufen zum Trotz die Gegenwart und auch die Zukunft positiv und optimistisch und eben das ist für so viele Menschen unverstündlich, nicht nachvollziehbar, ja geradezu ein Ärgernis.

Und gerade der Prophet Jesaja ist ein gutes Beispiel dafür. Seine Warnungen vor dem Untergang des Volkes und sein erhobener moralischer Zeigefinger verbunden mit der Androhung des göttlichen Gerichts haben eine große Wirkungsgeschichte entfaltet. Seine schlichte Freude und Fröhlichkeit über die Gerechtigkeit Gottes ist nur selten Inhalt von Predigten. Und ich frage mich, warum das so ist. Warum lesen wir in den Weltnachrichten lieber reißerische Botschaften über Kriege, Krisen und Katastrophen als positive Berichte über Nachbarschaftshilfe und soziale Errungenschaften? Warum sieht man so viele Menschen im Gottesdienst sitzen mit gesenktem Kopf und einem deprimierten Gesichtsausdruck, als wollten sie sich gleich auf die Brust klopfen – „durch meine Schuld, durch meine Schuld, durch meine große Schuld“?

Als Christinnen und Christen haben wir eine frohe Botschaft, die wir hören, leben und verkünden sollen. Diese frohe Botschaft darf und soll man uns auch ansehen. Ich kann mir nicht vorstellen, dass Jesaja mit einem verkniffenen, strengen Gesichtsausdruck voller Zukunftsängste gesagt hat: „Ich freue mich im Herrn, und meine Seele ist fröhlich in meinem Gott“. Ich erinnere mich noch gut daran, als ich einmal mit meiner jetzigen Ehefrau und einem Bekannten Schuhe einkaufen war. Nach dem fünften Geschäft und gefühlten fünfhundert Paar Schuhen hat mein Bekannter mir verständnisvoll auf die Schulter geklopft und gemeint: „Wenn es dich freut, mit deiner Freundin Schuhe zu kaufen, dann sag das auch deinem Gesicht.“

Über die Ungarn kann ich keine Aussage machen, aber gerade den Österreichern im Allgemeinen und den Wienern im Besonderen sagt man ja gerne nach, dass eine gewisse Weltuntergangsstimmung und Morbidität zu ihrem Wesen gehören und das Schimpfen ein Volkssport ist. Ich glaube, in keiner Sprache der Welt gibt es so viele Ausdrücke dafür: Jammern, sudern, motschgern, heulen, klagen, jaulen, quäken,

meckern, zetern, ächzen, schluchzen, krangeln, nörgeln, maulen, flennen, greinen, lamentieren, maunzen und plärren sind nur einige Beispiele dafür.

Und manchmal ist es ja auch durchaus berechtigt, sich Sorgen zu machen. Auch in der Kirche. Ein Blick in die Statistiken zeigt, dass die Zahl der Mitglieder momentan ein Negativwachstum aufweist. Ich liebe diesen Begriff, er klingt besser als die Tatsache, dass wir schlicht und einfach immer weniger werden. Wir erleben das auch im ganz normalen Sonntagsgottesdienst. Immer wenn ich in der evangelischen Kirche hier in Sopron Gottesdienste feiern durfte, gab es noch den einen oder anderen freien Platz in den Bänken. Und ich bin jetzt einmal so selbstbewusst, dass ich glaube, es lag nicht an mir. Aber ein Blick in die Geschichte zeigt mir, dass es in der Vergangenheit noch ganz andere Zeiten und Schwierigkeiten gegeben hat, mit denen unsere Vorfahren zu kämpfen hatten.

Liebe Gemeinde, wir bräuchten dringend den Jesaja meines Predigttextes in unseren Tagen. Denn er konnte ein Gefühl vermitteln, dass auch für uns selbst so wichtig wäre. Für unsere Gesellschaft, für unsere Kirche, für unsere Gemeinden. Wenn ihr überlegen müsstet, welches Wort euch im Zusammenhang

mit Pfarrgemeinde ganz spontan einfällt, welches wäre das wohl? Vielleicht Gott, Glaube, Liebe Hoffnung, Würde, Gottesdienst oder Orgelmusik ... Aber auf ein Wort würden wir alle zusammen wohl nicht kommen. „Freude!“ Jesaja zeigt sich hier als unglaublich optimistischer, positiver und lebensfroher Mann. Als einer, der sich gefreut hat und Freude ausstrahlen konnte. Probieren wir doch mal auch so zu sein. Vielleicht können wir dann auch mit Jesaja sagen: „Ich freue mich im Herrn, und meine Seele ist fröhlich in meinem Gott; denn er hat mir die Kleider des Heils angezogen und mich mit dem Mantel der Gerechtigkeit gekleidet, wie einen Bräutigam mit priesterlichem Kopfschmuck geziert und wie eine Braut, die in ihrem Geschmeide prangt. Denn gleichwie Gewächs aus der Erde wächst und Same im Garten aufgeht, so lässt Gott der Herr Gerechtigkeit aufgehen und Ruhm vor allen Völkern.“

Wir haben eine frohe Botschaft, wir haben unseren Glauben, wir haben Gott. Das ist ein Schatz. Aber davon wird Flóra uns noch mehr erzählen. Amen.

*Robert Jonischkeit,
Superintendent des Burgenlandes
Predigt vom 20. August 2025
im Eggenberg-Haus in Sopron*

Er verlässt die Seinen nicht

dies ist unsre Zuversicht! - haben wir Mitte September zweimal kurz nach einander gesungen. Zuversicht ist mehr als Hoffnung. Zuversicht ist tiefes Gottvertrauen.

Am 12. September nahmen wir von Rudolf Hirschler, dem ersten frei gewählten Bürgermeister Ödenburgs nach der Wende, Abschied.

Für mich war er Cousin. Für die Kirchengemeinde ein Hirschler, der sich, wie seine Vorfahren, keinen Feiertag ohne Kirchengang vorstellen konnte. Für die Stadt Bürgermeister und erfolgreicher Geschäftsmann. Für seine Familie liebendes, stolzes Familienoberhaupt.

„Rudolf Hirschler hatte nicht einfach Ämter inne; er behütete seine Stadt, indem er ihr mit Liebe diente. Seine Stadt zu lieben hieß für ihn aber nicht nur zu schwärmen, sondern wahrhaft für sie zu sorgen und sie zu unterstützen. Als Bürgermeister baute er Brücken. Als Vorsitzender der Selbstverwaltung der Deutschen in Ungarn öffnete er Türen. Als seine Stadt liebender Mensch hat er vorbildlich gezeigt, wie man zugleich mit Stolz die Wurzeln bewahren, sehr wohl aber auch offen für die Welt sein kann. Die wichtigste Botschaft seines Lebens war vielleicht genau das: die Kraft der Civitas Fidelissima besteht darin, dass die Treue zur Heimat nicht Verschlussenheit, sondern Verantwortung für einander bedeutet.“ sagte der amtierende Bürgermeister Dr. Ciprián Farkas in seiner Traueransprache.

„Wir alle aber spiegeln mit aufgedecktem Angesicht die Herrlichkeit des Herrn wider, und wir werden verwandelt in sein Bild von einer Herrlichkeit zur andern von dem Herrn, der der Geist ist.“ - steht im 2. Korintherbrief 3,18. Damit begann Pfarrer Dr. Károly Tóth seine Abschiedsrede:

„Ich glaube, dass die Tatsache, dass wir von Rudolf Hirschler jetzt hier in unserer Kirche Abschied nehmen, auch ein Zeichen dafür ist, dass auch er von Gott geformt wurde. Nicht irgendwo, sondern in jener Kirche verabschieden wir uns von ihm, die schon für die früheren Generationen prägend war, ebenso für die darauffolgenden und für ihn persönlich auch. Am Ort der Begegnung mit Gott, am Ort der Feiertage und somit am Ort des Verwandeln. Ihm war nicht nur die Familienwerkstatt wichtig, sondern auch Gottes Werkstatt, wo uns Gott der Herr in das Antlitz seiner eigenen Herrlichkeit verwandeln will.“

Bürgermeister Andreas Zaffran aus Bad Wimpfen, unserer Partnerstadt sprach der Familie sein Mitgefühl aus und würdigte ihn mit folgenden

Worten: „Sein persönliches Engagement und sein offenes, herzliches Auftreten waren der Grundpfeiler für das gute und vertrauensvolle Verhältnis, das unsere beiden Städte seit 1991 pflegen. Er hat seine Heimatstadt stets hervorragend und beispielhaft repräsentiert, auch weit über seine aktive Amtszeit als Bürgermeister hinaus. Rudolf Hirschler war für uns immer ein kompetenter Ansprechpartner vor Ort und wurde uns zu einem guten Freund.“

In Anerkennung seiner großen Verdienste um das Zustandekommen und die Pflege unserer Partnerschaft hat der Gemeinderat der Stadt Bad Wimpfen auf Vorschlag von Herrn Bürgermeister Brechter am 26. April 2001 einstimmig beschlossen, Rudolf Hirschler den Ehrenring der Stadt Bad Wimpfen zu verleihen. Er war einer der Architekten der Städtepartnerschaft und somit des Austausches unter unseren Bürgern.“

Zuversicht, wie es der Dichter Sándor Weöres bekannt: „Születek születni. Meghalok meghalni. Születek meghalni. Meghalok születni.“

Zufrieden. Elég.

Mici néni strahlte Zufriedenheit aus. In ihrer Zufriedenheit steckte viel: Frieden, zufrieden sein! Nicht unbedingt mehr haben wollen, als was man hat. Sehen und leben, was wir von Gott als Geschenk bekommen haben. Dafür dankbar sein!

Wir konnten viel von ihr lernen. Auch unsere Zweisprachigkeit ist ein Geschenk. Mit Mici néni haben wir daran reichlich teilgehabt. Zufriedenheit, elégedettség. „Elég neked az én kegyelemem“ (2Kor 12,9)

Gott möge Mici néni in Gnade aufnehmen! Ruhe in Frieden, liebe Mici néni!

<https://nava.hu/id/4353254>

Katalin Hirschler

Wir genießen jede Minute der Arbeit!

Ein subjektiver Blick durch die Kirchenfenster

Ich besuche seit meiner Kindheit die Gottesdienste. In dieser Kirche. Ich habe sogar in zwei Bankreihen einen „Stammplatz“. Der eine ist auf der Seite der Kanzel, hier sitzen wir im deutschen Gottesdienst, der andere ist auf der gegenüberliegenden Seite am Ende der Bankreihe. Das war auch der Sitzplatz meines Großvaters.

Wir trafen uns hier jeden Sonntag, so um 10 Uhr, wenn manchmal auch etwas später. Wer sich verspätet hat, der musste dann folgenden sarkastischen Satz

einstecken: „Ich habe dich bereits anwesend gemeldet bei dem Abruf der Namen.“

Wenn jemand von Kindesbeinen an regelmäßig die Kirche besucht, dann wird er sich über die Bereicherung durch Gottes Wort und die Begegnung mit Jesus Christus hinaus, auch mit solchen einfacheren Dingen der Welt und der Gemeinde beschäftigen, wie die bleiverglasten Fenster.

Da fragte ich meinen Großvater, den Opapa, natürlich erst nach dem Gottesdienst, wie sowas ge-

macht wird. Und er hat es mir nicht nur erklärt, sondern noch dazu auch noch gezeigt! Ich durfte es ausprobieren. Wir formten eine Eistanzerfigur, ein kleines Kreuz und ich wollte dann eine Luther-Rose machen, so schön, wie in der Kirche über dem Altar. Das habe ich aber dann doch nicht geschafft.

Später ging ich mit meinem Vater als Lehrling die gebrochenen Fenster reparieren, und es erfüllte mich mit Bewunderung, die vielgeprüften Fensterrahmen zu sehen, die ja auch schon damals da waren, als die Kirche sonntags noch voll war, alle drei Stockwerke, und auch dann, als mit dem Großteil der Gemeinde auch unsere Familie nach dem Weltkrieg fast vertrieben worden ist.

30 Jahre. Seit so langer Zeit repariere ich in unserem Familienbetrieb die Fenster dieser wunderschönen Kirche und habe während der Jahre sehen, erleben können, dass diese in keinem guten Zustand mehr sind. Dass sie eine gründliche Renovierung sehr wohl vertragen könnten! Ich mag das vielleicht einmal auch laut gesagt haben, denn der Herr hat meine Worte erhört und die erste Etappe der Kirchenrestaurierung wurde ermöglicht. Ja das ist vielleicht etwas übertrieben, aber ich habe mich schon sehr gefreut,

als ich in der Kirchenvorstandssitzung erfahren habe, dass das Geld auf das Konto der Gemeinde eingegangen ist und somit die Restaurierung beginnen kann.

Meine persönliche Hoffnung war, dass es einfacher sein wird, die Fenster zu reparieren, wenn sie restauriert werden. Aber dass diese Aufgabe und Ehre vom Herrn meinem Team zufallen wird, daran habe ich gar nicht gedacht. Dass dies möglich sein könnte, wurde mir erst klar, als mehrere Bewerber unser Angebot einholten.

Es gab viele Kostenvorschläge für die Verglasung der Fenster, und schon deren Zusammenstellung war eine Herausforderung. In der ersten Runde wäre der Einbau einer Glasart geplant gewesen, deren Herstellung und Aussehen denen von vor mehreren Hundert Jahren ähnelte. Dies hätte zwar dem Kirchengebäude entsprochen, aber die hohen Fenster hätten das Wesen dieser Glasart nicht zur Geltung gebracht, jedoch einen erheblichen Teil des Gesamtbudgets verschlungen.

Dann kam die Version, dass nur die beschädigten Glasscheiben ersetzt werden sollten. Das bereitete mir aber einige Sorgen, denn dies hätte bedeutet, dass die Fensterrahmen, die in einem schlechten Zustand sind, nicht komplett erneuert worden wären. Gott sei Dank, landete diese Version auch im Mülleimer.

Die endgültige Version sieht die Entfernung des alten Glases, die gründliche Restaurierung der Rahmen und ihre Neuverglasung vor.

Der obere Teil erhält ein schönes neues Floatglas, die unteren Fenster erhalten laminiertes Sicherheitsglas, das die bisher unanehnlichen Gitter an den

Fenstern ersetzt. Damit kann auch Vandalismus vorbeugt werden.

Und wo stehen wir jetzt? Wir haben noch nicht einmal die Hälfte geschafft. Aber wir genießen jede Minute der Arbeit. Zwar ist Gerüstklettern nicht unsere Lieblingssportart, aber ich bin dankbar und es ist eine große Ehre Gottes, dass unser Familienunternehmen an diesem Projekt teilhaben kann und ich mit meinem Sohn, Márk an den Konstruktionen, die ich schon als Kind mit Interesse und Neugier verfolgt

habe, arbeiten kann. Auch wenn ich die Luther-Rose selbst nicht, aber das Schutzglas dahinter doch einbauen kann.

Der Herr hat vielleicht auch die Hand jenes Freundes geführt, der in den Dokumenten eines Nachlasses die Rechnung meines Großvaters an die Kirche für seine Arbeiten während der Nachkriegsrestauration ausgerechnet jetzt gefunden hat.

Ein' feste Burg ist unser Gott!

Róbert Hirschler

Mein Bibelwort

Teil 57

„Ihr aber seid der Leib Christi und jeder Einzelne ein Glied.“ (1. Korinther 12,27)

Als ich vor etwa fünf Jahren nach Sopron gekommen bin, fühlte ich mich sofort angenommen. Meine neue Gemeinde wurde für mich Heimat. Ich erlebte eine Gemeinschaft, die nicht machtlos oder leblos ist – sondern in der Menschen miteinander leben, sich einbringen und gemeinsam wachsen. Dafür bin ich sehr dankbar.

Ich denke: Eine Gemeinde lebt, wenn jeder seinen Platz findet – wenn jeder sieht, wo seine Gaben liegen, seine Stärken – und dann dort Verantwortung übernimmt. Paulus beschreibt das in 1. Korinther 12 mit dem Bild eines Körpers: Jeder Teil hat seine Funktion, und gemeinsam bildet alles ein Ganzes.

Welche Funktionen könnten das sein?

- Die **Ohren** hören den Nöten der Menschen zu, bieten Nähe und Verständnis.
- Die **Augen** sehen, wo Hilfe nötig ist, oder wo jemand übersehen werden könnte.
- Der **Mund** ermutigt, erzählt, singt im Chor oder gibt Gottes Wort weiter.
- Die **Hände** packen an: beim Aufräumen, Schmücken, Kochen, Backen, bei Reparaturen oder in der Technik.
- Die **Füße** gehen auf Menschen zu, bringen Hilfe, laden ein, machen Besuche.

• Das **Herz** zeigt Liebe, baut Brücken, versöhnt, trägt in Gebet und Fürsorge.

• Und auch die **unsichtbaren Organe** sind unverzichtbar: Jemand, der treu betet. Jemand, der im Hintergrund alles organisiert. Jemand, der einfach da ist und Gemeinschaft pflegt.

Selbst die **Gelenke** haben ihre Rolle: Sie verbinden, machen beweglich, helfen Gruppen in der Gemeinde, miteinander im Gespräch zu bleiben.

Manchmal sehen wir diese Dinge nicht als „große Aufgaben“ – aber ohne sie wäre das Leben unserer Gemeinde nicht möglich.

Wir können nur dann aktive Glieder sein, wenn wir erkennen, welche Stärken wir haben, welchen „Körperteil“ Christi Gott uns gegeben hat. Manchmal denken wir, wir seien nicht wichtig; oder wir übersehen, wie wertvoll sogar das Schweigen, das Zuhören oder das Mithelfen im Hintergrund ist.

Ein Körper ist nur dann gesund und lebendig, wenn alle Teile mitwirken; wenn kein Gelenk unbewegt liegt und kein Organ vernachlässigt wird. Wenn ein Gelenk passiv gestellt ist, verrostet es – so wie in der Gemeinde, wenn Menschen ihre Gaben nicht einsetzen.

Deshalb möchte ich nicht mit einer Feststellung enden, sondern mit einer Frage, als Einladung: **Was ist deine Stärke? Welches Teil bist du?** Denke darüber nach, wie du in unserer Gemeinde etwas beitragen kannst – ob sichtbar oder hinter den Kulissen, mit kleinen Schritten oder größeren Diensten. Denn ohne dich bleibt ein Teil des Leibes Christi ungenutzt – und die Gemeinde nicht ganz so lebendig, wie sie sein könnte.

Gott hat uns allen etwas mitgegeben. Ich wünsche uns, dass wir unsere Gaben entdecken und einsetzen – damit unsere Gemeinde lebendig bleibt und wir miteinander wachsen können. *Eszter Buchert*

„Jesus spricht (...): Ich bin die Auferstehung und das Leben. Wer an mich glaubt, der wird leben, ob er gleich stürbe; ...“ (Joh 11,25)

Der Tod ist ein oft verdrängtes, schwieriges, aber auch wichtiges Thema - für mich und für viele andere. Zwar hat mein Vater, dessen Mutter ihn durch ihren frühen Tod als sechsmonatiges Baby zurücklassen musste, meinem Bruder und mir von Kindesbeinen an eingetrichtert: „Der Tod gehört zum Leben.“ Jedoch hat es mich - trotz einer gewissen Einsicht - jedes Mal wieder mit Traurigkeit erfüllt, wenn er vom Tod beziehungsweise seinem späteren Tod sprach. Zum Glück ist mein Vater, ebenso wie meine Mutter, sehr alt geworden, und ich bin sicher, dass es den beiden inzwischen im Himmel sehr gut geht, wie sie es sich auch im Glauben erhofft hatten.

Mir ist dieses Bibelwort besonders wichtig, weil mir - wie wohl jedem mehr oder weniger - der Tod von anderen Menschen im Laufe des Lebens immer wieder begegnet ist - mir selbst oder Menschen in meinem Umfeld - und mich immer wieder betroffen gemacht hat. Ganz zu schweigen von den Zahllosen, die in armen Ländern hungers sterben oder im Zusammenhang mit sonstigen Katastrophen zugrunde gehen.

Schon in der Schwangerschaft kommt es manches Mal zu einer Fehlgeburt, was besonders die Mutter in tiefe Depression stürzen kann. Ist ein Baby geboren, kann es sein, dass es sehr bald stirbt - trotz des heutigen medizinischen Entwicklungsstandes. Eine erschütternde Erfahrung. Auch im Laufe der Kindheit und Jugend kann der Tod unter verschiedensten Vorzeichen zuschlagen; und auch hier erhebt sich die Frage, warum der Betreffende anscheinend sein Leben kaum leben konnte und noch so Vieles versäumt hat.

Im Laufe des frühen Erwachsenenalters ebenso wie in den mittleren Lebensjahren wird leider immer wieder jemand aus dem Leben gerissen. Man fragt sich: „Soll das schon alles gewesen sein? Was soll nur aus den Kindern werden?“

In den späteren und späten Lebensjahren wird oft versucht, bisher Versäumtes noch nachzuholen. Manches gelingt, manches bleibt unerfüllt. Mal plötzlich, mal nach längerer Krankheit, eventuell nach sich hinziehendem Leiden geht das Leben des Betreffenden zu Ende.

Obwohl der Tod eines jungen Menschen besonders erschütternd ist, erfüllt uns in jedem Fall das Sterben eines geliebten Menschen mit tiefer Traurigkeit - selbst wenn der Tod auch Erlösung bedeutet. In Anbetracht des Bibelwortes können wir jedoch

trotzdem getrost und dankbar sein, denn der Tod hat nicht das letzte Wort. Jesus verspricht uns, dass wir leben werden, obwohl wir sterben, das heißt, dass wir - in seiner Nachfolge - auferstehen werden. Denn er verkörpert die Überwindung des Todes. Der Tod ist nicht das endgültige Ende, sondern uns erwartet die Auferstehung zu unendlichem, himmlischem Glück. Alles, was unvollständig oder unvollkommen war, wird von Gott abgerundet und vollkommen gemacht. Diese Aussicht tröstet und mildert den Abschiedsschmerz.

Außerdem bleiben wir mit dem beziehungsweise der Verstorbenen im Herzen und im Geiste verbunden und wissen im Glauben, dass Gott uns alle in seiner Hand hält - über die Grenze des Todes hinaus. Mehr und mehr richten wir uns wieder auf und finden zu einer sehr dankbaren Haltung.

Für das irdische Leben hat die Zusage Jesu darüberhinaus noch weitere Bedeutung: Diese Zusage kann die manchmal lähmende Angst vor dem Sterben erheblich einschränken oder auflösen, zumal Jesus als Teil Gottes für Liebe steht und Liebe - nicht nur Mut - ein Gegenstück zu Angst ist. Eine gewisse Gelassenheit wird daraus resultieren. Zusätzlich kann

Christus, der sich ja als ‚Leben‘ definiert, auch als gute Orientierung dienen in Bezug auf die Frage, wie wir überhaupt unser Leben gestalten wollen.

Die zeitliche Begrenztheit des irdischen Lebens macht uns deutlich, wie wertvoll auch diese Phase unserer Existenz ist. J e d e m von uns kann ja - unabhän-

gig vom Lebensalter - an irgendeinem Tag das letzte Stündlein schlagen. Auch deshalb wollen wir für jeden Tag, der uns auf dieser Erde geschenkt ist, dankbar sein und wir wollen jeden Tag in christlichem Geist nutzen, indem wir ganz bewusst unsere Verbindung mit Gott pflegen, uns selbst des Lebens erfreuen und auch anderen Gutes tun. In diesem Sinne: Carpe diem!

Angesichts der Endlichkeit des irdischen Lebens wollen wir uns auf das konzentrieren, was wirklich zählt, und uns an eine Rangliste nach Wichtigkeit und Dringlichkeit halten. Dies rückt manche Maßstäbe zurecht, wie es bei der Begleitung eines Sterbenden auch geschieht. Manches, was uns groß und wich-

tig erscheint, wird dann nichtig und klein (vergleiche „Über den Wolken“ von Reinhard Mey). - Schließlich können wir dann, so Gott will, dieses irdische Leben getrost und vertrauensvoll beschließen - im festen Glauben an die uns verheißene Auferstehung.

Marion Zeisler

Friedolins Begräbnis

Geleitwort:

„Und Gott sprach: Die Erde bringe hervor lebendiges Getier, ein jedes nach seiner Art: Vieh, Gewürm, Tiere des Feldes [...]. Und Gott machte die Tiere des Feldes ein jedes nach seiner Art [...]. Und Gott sah, dass es gut war.“ (Das Erste Buch Mose 1,24-25)

Friedolin war ein Meerschweinchen, der erste und einzige vierbeinige Liebling meiner Patentochter Conny. Sie war um die Zehn herum, als sie ihn bekam, nach langem Betteln, denn die Eltern waren von der Idee eines Haustieres nicht sehr begeistert. Sie vertrauten jedoch ihrer einzigen Tochter, dass sie sich liebevoll und gewissenhaft um den Neuankömmling kümmern würde. Und so war es auch.

Friedolins Zuhause war ein Terrarium, ein riesiger Glasbehälter, in dem die Unterlage aus feinem, duftendem Holzspan bestand, tief genug, um sich darin zu vergraben. Er durfte auch in der Wohnung frei herumlaufen, selbstverständlich ständig unter wachsamen Augen, damit er sich nicht in Gefahr brächte, einem zum Beispiel nicht unter die Füße liefe. Er erkannte die Stimmen der Mitbewohner, liebte am meisten natürlich Frauchens Stimme. Und den Klang des Öffnens der Kühlschranktür, das bedeutete ja immer frische Karotten. Die mochte er über alle Maßen, genauso wie frisches Gras unten auf der kleinen Wiese zwischen den Häusern. Connys erster Weg nach der Schule führte sie immer zu Friedolin, und er quietschte vor Freude, als er ihre Stimme von der Tür hörte. Die beiden lagen oft auf dem Sofa, das heißt, Conny lag auf dem Sofa und Friedolin auf ihrer Brust. Ein Bild unendlicher Zufriedenheit auf beiden Seiten.

So ging das sechs Jahre lang. Da wurde er krank. Meerschweinchen leben sechs bis sieben Jahre, Friedolin wurden sechs Jahre beschert. Er musste eingeschlafert werden. Sie gingen das letzte Mal mit Friedolin im Tragekörbchen zum Tierarzt, einem Bekannten. - Friedolin wurde dann in ein Handtuch gewickelt. Der Arzt machte das Angebot, ihn in seinem Garten zu begraben, was übrigens den Gesundheitsvorschriften in solchen Fällen nicht gerade entsprach. Aber er verstand die Schmerzen über den Verlust. So gab er das Tier zum Mitnehmen frei. Der Vater äscherte Friedolin in ihrem kleinen Garten ein, auch ein Verstoß gegen die Vorschriften; zum Glück merkten die Gartennachbarn nichts. Diese Prozedur verrichte-

te der Vater allein. - Conny hatte da schon eine feste Vorstellung davon, was mit Friedolins Asche geschehen sollte. Er durfte nicht in einem fremden Garten begraben werden, und ihr Garten war ja auch nur gepachtet. Es sollte ein Gartern sein, wo Friedolin sich zu Hause fühlen würde, der Garten, in dem sich Conny zu Hause fühlte: der Garten in Sopron. So wurde Friedolins Asche in eine hübsche Kaffeebüchse aus Blech mit bunten Papageien darauf gefüllt und fest verschlossen. (Die Büchse habe ich noch, Conny erinnert sich auch heute noch daran.)

Die Büchse trat ihren Weg von Leipzig nach Sopron an, in Connys Gepäck, sorgfältig verpackt. Ein Weg, der schon manche Aufregung bereithielt. So kurz nach der Wende lösten Grenzübertritte noch immer ein bisschen mulmige Gefühle aus; so war es auch bei Conny mit ihrem besonderen und sonderbaren Päckchen: einer Kaffeebüchse, die keinen Kaffee enthielt. Schon vor der Grenze hatten sie drei Autopannen, sie mussten nach einer sogar abgeschleppt werden. So kamen sie recht spät über die Grenze zu der Tschechoslowakei. Vor Brno (Brünn) mussten sie eine Herberge suchen, denn ein gewaltiges Gewitter machte die Weiterfahrt zu risikvoll. An einer geöffneten Tankstelle erbarmte man sich ihrer und sie bekamen die Adresse des Schwagers des Tankwarts, der sie schließlich bei sich aufnahm. Beruf des Schwagers: Polizist. Ein schon bekanntes mulmiges Gefühl kehrte bei Conny zurück. Trotz strömenden Regens wurde die Büchse aus dem Kofferraum herausgekramt und sicher ins Quartier gebracht. Conny hatte ja Angst, dass die in der Nacht aus dem Auto gestohlen würde. Man kann ja nie wissen, guter Kaffee kommt einem immer zugute. ...

Den nächsten Morgen ging es nach großem Dankeschön Richtung Sopron. Hier bei der Ankunft wurde brühwarm über die Aufregungen berichtet und das große Anliegen vorgebracht. Meine Mutter war schon schwer aus der Fassung zu bringen, aber diesmal bekam sie große Augen. Sie sprach aber nur ei-

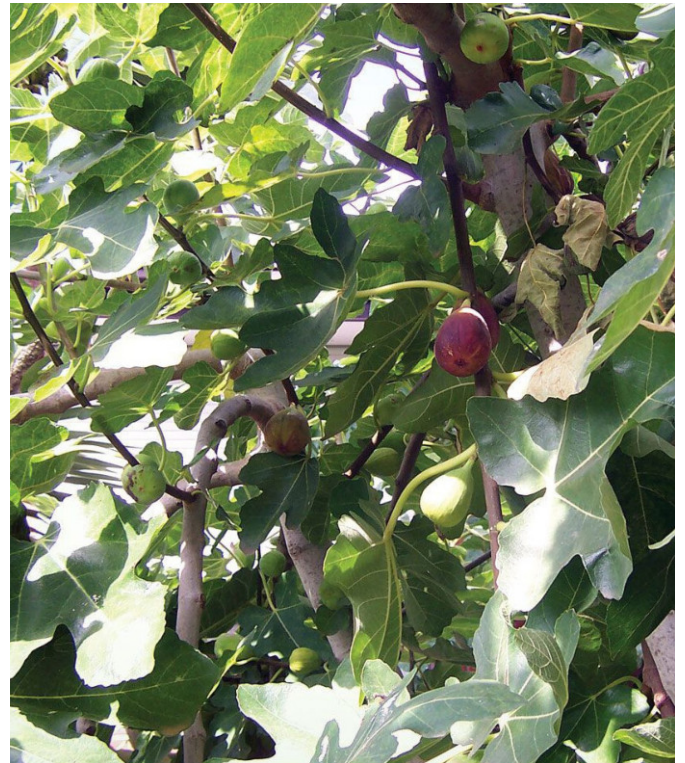
nen Satz, kein Warum, kein Wie: „Komm Conny, suche einen Platz für Friedolin, wo er friedlich ruhen kann.“ Am Begräbnis durften nur sie, Conny und ihre Mutter teilnehmen. Meine Mutter schaufelte das Grab unter einem Weingartenpfirsichbaum, wo heute ein riesiger Feigenbaum in den Himmel wächst. Conny kam dann zwar mit verheultem Gesicht, aber beruhigt und gefasst ins Haus zurück. Dies war ihre erste Begegnung mit der Vergänglichkeit eines Lebewesens, mit dem Tod. Sie stellte sich dieser Begegnung mutig und sehr erwachsen.

Auch wenn sie uns mit ihrer Familie besucht, unterlassen sie es nicht, zum Feigenbaum zu pilgern. Denn, wenn auch unbewusst, halten sie es mit Johann Gottfried von Herder: *„In dem Kleinsten der Schöpfung zeigt sich des Schöpfers Macht und die Huld am größten.“*

Schlusswort/Ausklang:

Gottes Schöpfung ist allgegenwärtig - auch im kleinsten, unbedeutendsten Wesen. Es gibt für Ihn kein kleines und unbedeutendes Wesen, lebendig oder nicht lebendig. Gott lässt seine Geschöpfe nicht im Stich, Er gibt ihnen immer eine Chance, wie auch in der Sintflut:

„Geh in die Arche [...] Von allen reinen Tieren nimm zu dir je sieben, von den unreinen Tieren je ein Paar, das Männchen und sein Weibchen.“ (1. Mose 7,1-2) „Von den reinen Tieren und von den unreinen [...] gingen sie zu ihm in die Arche paarweise [...], wie ihm Gott geboten hatte.“ (1. Mose 7,8-9)

„Alles Getier, das bei dir ist, [...] das lass mit dir herausgehen, dass sie sich regen auf Erden und fruchtbar seien und sich mehrten auf Erden.“ (1. Mose 8,17)

Und so haben auch wir immer eine Chance; Er trägt uns ja auf den Händen. Das ist unsere Zuversicht, teilen wir sie mit anderen.

Erzsébet Ghiczy

Leere Kirchenbänke

So sieht es während eines Gottesdienstes aus. Hören wir zu einem geschlossenen Verein?

Jeden Sonntag höre ich von mehr Beerdigungen als Taufen.

Stellen im Neuen Testament - wie Matthäus 28,19-20 und Apostelgeschichte 1,8 - betonen die Verbreitung der christlichen Botschaft und die Einladung, Jesus nachzufolgen. Ich habe gelesen, dass die meisten Neubekehrten von neuen Christen eingeladen werden, die höchstens zwei Jahre Mitglied sind. Etwa 20 % der Neubekehrten werden von professionellen Geistlichen eingeladen.

Ich war kein erfolgreicher Missionar, da ich in den letzten 30 Jahren nur drei Menschen eingeladen habe und niemand aufgrund meiner Worte oder Taten Christ geworden ist. Dann müssen wir uns fragen, wessen Verantwortung es ist, die leeren Kirchenbänke zu füllen und die Vorteile, die wir in unserer Kirche erfahren haben, weiterzugeben.

Dr. Richard von Fuchs

Engedjétek hozzám jönni...

Reformáció

Szókereső

Keresd meg az alábbi szavakat a betűtengerben: Biblia, Hit, Isten, Kegyelem, Kereszt, Kilencvenöt, Luther, Márton, Prédikáció, Reformáció, Rózsa, Szeretet, Vártemplom, Wittenberg, Újszövetség

I	S	T	E	N	M	M	K	E	R	E	S	Z	T
E	H	G	H	H	I	T	Z	O	D	O	I	M	C
B	G	E	V	S	U	M	Á	R	T	O	N	I	Q
M	Q	W	Q	A	Y	C	R	Ó	Z	S	A	R	Y
B	X	N	K	I	L	E	N	C	V	E	N	Ö	T
Y	R	E	F	O	R	M	Á	C	I	Ó	O	F	J
X	O	Z	V	A	L	U	T	H	E	R	S	V	H
T	F	K	E	G	Y	E	L	E	M	B	F	B	T
C	C	N	P	L	G	S	Z	E	R	E	T	E	T
P	R	É	D	I	K	Á	C	I	Ó	W	J	R	P
T	P	F	O	S	B	I	B	L	I	A	W	E	E
E	R	T	V	Á	R	T	E	M	P	L	O	M	T
N	S	Ú	J	S	Z	Ö	V	E	T	S	É	G	D
W	Q	V	L	W	I	T	T	E	N	B	E	R	G

A reformáció szavai

Rakd ki a helyes szavakat!

R E L U T H → _____

L A I B B I → _____

L O T M P E M → _____

T É E T L 5 9 → _____

Párosító játék

Mi mihez tartozik? Kösd össze!

Luther Márton

Harang

Templom

Könyvek

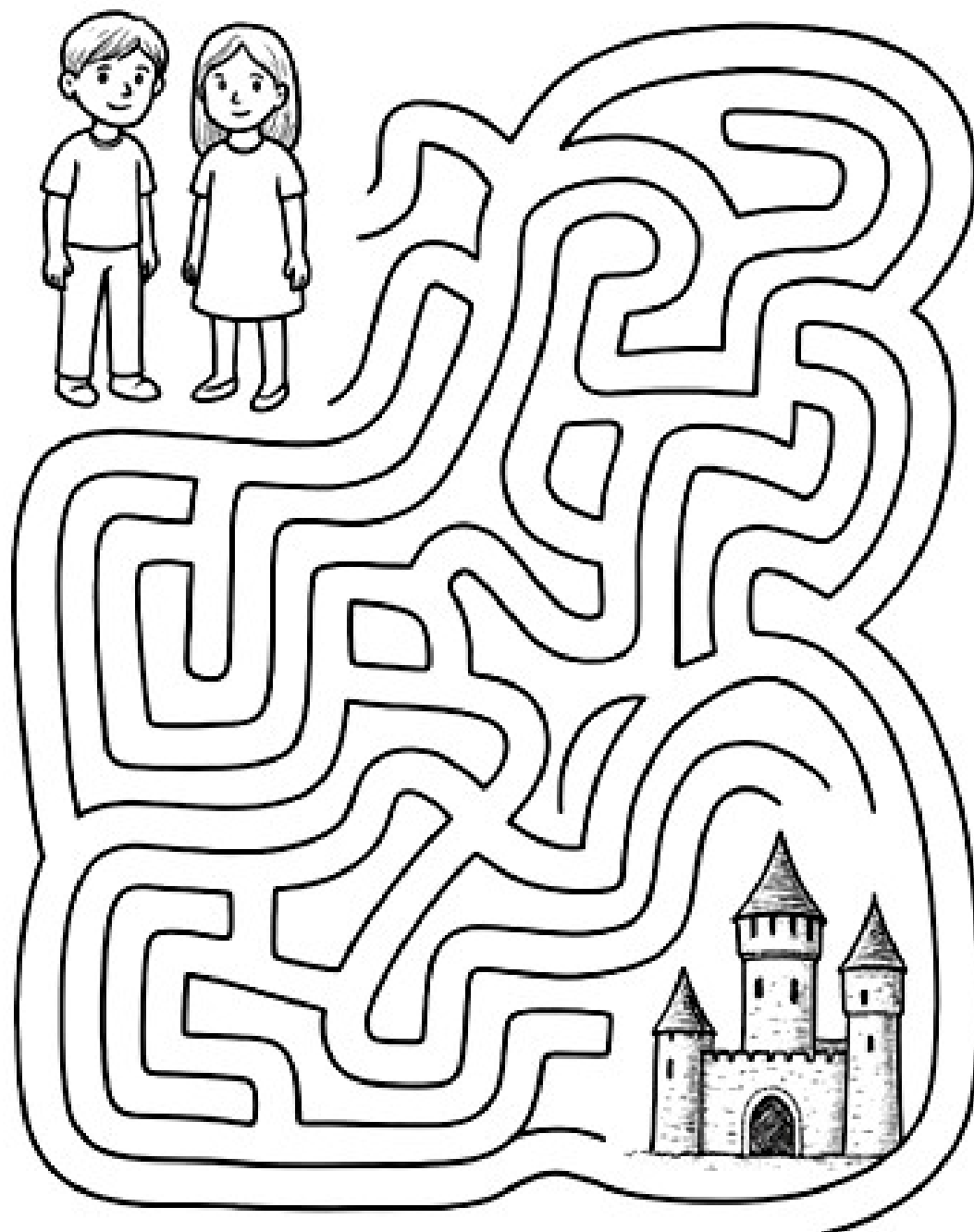
Reformáció

95 tétel

Biblia

Október 31.

Találd meg az utat Luther Mártonhoz!

Segíts a gyerekeknek, hogy eljussanak a várkastélyba, ahol Luther Márton dolgozik a Biblia fordításán!

*Készítette:
Kovácsné Tóth Anna*

A matricák eredete

Minden vasárnap várja a gyerek-istentiszteletre érkezőket az aznapi matrica. Szébbnél szebb és kedvesebb rajzok: napocska, templom, alma, körte, gesztenye, gyümölcskosár, gomba, szőlő... A matricákat mindig egy-egy barátságos köszönés és szavak mellett vehetik magukhoz a gyerekek. Szere-

tem figyelni, ahogyan megkeresik a nevüket a táblán és boldogan felragasztják, és számolják, hogy már mennyit gyűjtöttek össze.

A matricák készítése, az alkalmak szervezése, és az egész „rendszer” működtetése mögött egy nagyon lelkes és odaadó csapat áll. Szeretném, ha az ő személyük és nevük ismert lenne a gyülekezetünkben. Legyünk őértük nagyon hálásak: Bódi Petra, Horváthné Gergács Erzsébet, Lenzsér Márti, Makovnik Hajnalka, Nagyvárad Katalin.

Ha valaki csatlakozni szeretne, örömmel várjuk a szolgálatba!

Őri Katalin

Intézményeink életéből

Épülő új óvodánk – különleges építészeti megoldásokkal

Új óvodánk építése a befejező fázisához érkezett, és már most jól látható, hogy nem egy szokványos épületről van szó. A tervezés és kivitelezés során olyan egyedi építészeti és belsőépítészeti megoldások kaptak helyet, amelyek mind a gyermekek kényelmét, mind az esztétikai élményt szolgálják. A természetes anyaghasználat, a harmonikus színek és a letisztult formavilág egyaránt a modern pedagógiai szemléletet és a fenntarthatóságot tükrözik. Az épület már most sugározza azt az otthonosságot és szépséget, amely a közösségünket szolgálja majd.

A Ráskai Péter és Ráskai Balázs által tervezett épület különlegességei közül elsőként a mágneseshe-

tő falakat emelhetjük ki, amelyek a belső terek sokoldalú használatát teszik lehetővé. Ez a megoldás a kreativitást és a pedagógiai munkát támogatja, hiszen a gyermekek munkái, rajzai, projektjei egyszerűen, rugalmasan kiállíthatók, cserélhetők.

A természetes anyagok használata – például a heraklith falburkolatok – nemcsak esztétikai, hanem akusztikai szempontból is fontosak: barátságos, természetközeli hangulatot teremtenek, miközben hozzájárulnak a terek zajcsillapításához.

A belsőépítészeti koncepció is újszerű: a fürdőkhöz nem a megszokott hidegburkolat, hanem PVC felület került kialakításra. Ez higiénikus, könnyű-

nyen tisztán tartható, és játékos, barátságos hangulatot kölcsönöz a gyermekek számára. Ugyanilyen különlegesség, hogy a nyíló ajtók a fal síkjával teljesen egybefüggő kialakítást kaptak, így nem látszanak az ajtótokok. Ez elegáns, letisztult összhatást ad az egész belső térnek.

A kivitelezés jelenlegi szakaszában zajlik a gépészeti rendszerek véglegesítése, az erős- és gyengeáramú szerelvények beüzemelése, a melegburkolatok befejezése, valamint a bútorozás megkezdése. A konyhatechnológia kiépítése és a külső aszfaltozás szintén folyamatban van, ezekkel az utolsó simításokkal válik majd teljessé az épület.

A külső megjelenést is számos különleges megoldás gazdagítja. Az ablaknyílások csomópontjai – a homlokzat, a Fundermax burkolat, az árnyékolók és

az ablakkeretek összehangolásával – négy cég szoros együttműködésében jöttek létre. Ez a fajta precíz, közös munka nem mindennapi, eredménye pedig egy rendkívül elegáns és harmonikus látvány. A burkolatok és árnyékolók azonos színezést kaptak, amely egységes és modern karaktert ad az épületnek.

Az óvoda színvilága is tudatosan megkomponált: világítóan tiszta fehér, elegáns szürke és egy kedves tompa kék szín két tónusa jelenik meg, amelyek nyugalmat és harmóniát sugároznak. Ez a gyönyörű architektúra nemcsak az építész szakmai igényességét tükrözi, hanem azt a törekvést is, hogy gyermekeink egy inspiráló, modern és barátságos környezetben tölthessék majd mindennapjaikat.

Bánfi Ákos

Élmények az Evangélikus Diáksparlamentről Kiskőrösön

2025 szeptemberében az Eötvös középiskola diákönkormányzatának képviselőjében – Bognár Domonkos (11. A), a diákönkormányzat elnöke, Tóth Leon (11. B) és Német Gréta (11. A), valamint Simon Géza Botond, a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus – látogatott el Petőfi Sándor szülővárosába, Kiskőrösre, az éves Evangélikus Diáksparlamentre. A Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Technikum három napon át adott otthont több mint húsz iskola diákjainak az ország minden részéről.

A programok nyitó áhítattal indultak, majd „Saját határait” címmel tartott előadást Suba Róbert paralimpikon, aki őszintén mesélt életéről, kerekesszékre kerüléséről és küzdelmeiről. Szavai mindenkit elgondolkottattak, és a témát kiscsoportos feldolgozás követte, ahol a résztvevők egymással is megoszthatták érzéseiket és gondolataikat.

Szombaton a reggeli áhítat után Bata László-

né Sike Orsolya tartott előadást „Emberrársaim határai” címmel, amelyben a kórházi lelkipótlás kihívásairól beszélt. Ezt szintén közös feldolgozás és bemutatás követte.

Délután egy helyi rézfúvós zenekar adott koncertet, amelyet a résztvevők egyöntetűen a hétvége legjobb élményének tartottak.

Az esemény legfontosabb része az Evangélikus Diák Tanácskozó Testület (EDTT) fórum volt. A testület célja, hogy diákok közreműködésével országos szintű kérdéseket vitasson meg az egyházzal együttműködve. A csoportok többek között a tanárok és diákok kapcsolatáról, a generációs különbségekről, a

diákok mentális egészségéről, az evangélikus Erasmus-programról, a diákok aktivizálásáról és a kommunikáció javításáról dolgoztak ki javaslatokat.

Később „Az ideál határai” címmel Suhajda János tartott előadást, aki a kitartás és a célok fontosságát hangsúlyozta. A programok között jutott idő arra is, hogy a diákok meglátogassák Petőfi Sándor szülőházát. Az esti áhítat és vacsora után sportolási lehetőségek vártak a résztvevőkre: a legtöbben röplabdáztak, de más sportokat is kipróbáltak.

Bognár Domonkos szerint a három nap kezdeti izgalma és bizonytalansága után mindenki tartalmas, élményekben gazdag programokon vett részt. Számos új ismeretséget kötöttek, értékes tapasztalatokat szereztek, és mindannyian gazdagodva tértek haza Kiskőrösre.

Szeneczei László

Fotó: Magyarai Márton / Evangélikus Nevelés

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

- **bibliaóra** minden szerdán 18 órakor a klubszobában (december 24-én és 31-én elmarad)
- **ifi** minden pénteken 18 órakor az ifiteremben (október 31-én elmarad)
- **imaóra** november 5-én, 19-én és december 3-án, szerdán 19 órakor a klubszobában
- **nőslénykör** (férfi beszélgetőkör) november 10-én és december 8-án, hétfőn 20 órakor a klubszobában
- **KimeNŐ** (női kör) november 22-én és december 13-án, szombaton 18 órakor a klubszobában
- **LutheRun** (közös futás) november 8-án, 22-én, december 6-án és 20-án, szombaton 9 órakor a Lővér szálló buszmegállótól
- **gyerek-istentiszteleti teaház** október 26-án, november 9-én és december 14-én, vasárnap, a gyerek-istentisztelet után a kisteremben
- **baba-mama kör** november 5-én, 19-én, december 3-án és 17-én, szerdán 10 órakor a klubszobában
- **bábcsoport** november 22-én és december 20-án, szombaton 10 órakor a klubszobában
- **Fifi** (fiatal ifi) november 8-án, szombaton 9.30-kor a klubszobában

Egyéb programok

Október 26-án, vasárnap 9 órakor reformációi családi délelőtti tartunk gyerek-istentisztelettel, teaházzal, kézműves foglalkozással, kvízzel, vitaszínházzal, aszfaltrajzolással.

November 1-jén, szombaton 15 órakor ökumenikus áhítatot tartunk a balfi temetőben, 16.30-kor pedig magyar nyelvű áhítatot a soproni evangélikus temetőben. A feltámadás reménységében, együtt emlékezzünk halottainkra!

November 23-án, örök élet vasárnapján a 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentiszteleten megemlékezünk az egyházi év során elhunytakról. Szerepeltetjük hívjuk a hozzátartozókat!

November 29-én, szombaton 14 és 18 óra között adventikoszorú-készítés lesz az Erdészeti Múzeumban, amire gyülekezetünk tagjait is hívják.

Hozzájárulást is kérnek: koszorúnként 1500 Ft-ot, gyertyával 4000 Ft-ot. Előzetes jelentkezést kérünk november 14-éig a lelkészi hivatalban.

December 7-én, vasárnap a német nyelvű istentisztelet után Kirchenkaffee a kisteremben, a „Tízórai”-istentisztelet után pedig közös teázás és forraltborozás a templom előtt.

December 7-én, vasárnap 15 órakor ünnepi istentisztelet keretében adunk hálát a balfi templomban a templomtorony felújításáért. Igét hirdet Szemei János püspök.

December 21-én, advent 4. vasárnapján a 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet keretében adventi gyerekműsort tartunk.

Találkozzunk Sopronban!

15. Szélrózsa
evangélikus
ifjúsági találkozó

2026. július 8-12.

Nagy örömmel adjuk hírül,
hogy a Szélrózsa evangélikus
ifjúsági találkozóknak
2026. július 8. és 12. között a
soproni Erzsébet-kert
ad helyet! Részletek majd
itt olvashatók:

szelrozsatalalkozo.hu

KimeNŐ

Várunk...

...ha házas vagy,
...ha elvált vagy,
...ha özvegy vagy,
...ha párkapcsolatban élsz,
...ha egyedülálló vagy,
...ha van gyereked,
...ha nincs gyereked,
...ha dolgozol,
...ha tanulsz,

...ha gyerekkel vagy
otthon,
...ha régi tagja vagy
a gyülekezetnek,
...ha csak nemrég
csatlakoztál hozzánk,
...ha csak egy kis
időre tudsz befutni,
...ha az egész estét
velünk töltenéd,

...ha megosztanád
másokkal az érzéseidet,
gondolataidat,
...ha csak meghallgatnál
másokat,
...ha te is tenni szeretnél
valamit a közösségért
...ha csak egy jó szóra van
szükséged,
...vagy ha magányosnak
érzed magad.

Szeretettel várunk
egy beszélgetésre,
imára, sültre, teára
havonta egy szombat
este a gyülekezeti ház
klubszobájában!
A 18 órakor kezdődő
alkalmainkon 20 órá-
ig gyermekfelügye-
letet biztosítunk, de
örülünk, ha tovább is
tudsz maradni!

Hogy egy igazán NŐI közösséget teremtsünk egymásért, a gyülekezetért, magunkért!
Következő alkalmaink: november 22., december 13., január 17. 18:00, gyülekezeti ház

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2025. reformáció-óév

október 26., Bibliavasárnap

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
Somogyvári Flóra
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Dieter Conrad
9.00 gyerek-istentisztelet reformációi családi
délelőttel: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra
16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra

október 31., reformáció

18.00 kétnyelvű (reformátusokkal közös, úrvacs-
sorás) az evangélikus templomban:
Filotás Julianna református beosztott lelkész

november 1.

15.00 ökumenikus áhítat a Balfi temetőben:
Bajkai Csaba római katolikus plébános
és Dr. Tóth Károly
16.30 áhítat a soproni evangélikus temetőben:
Dr. Tóth Károly

november 2., Szentháromság ünnepe után 20. vasárnap

8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
9.00 német: Gerda Haffer–Hochrainer
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

november 9., ítélet vasárnapja

8.00 magyar: Somogyvári Flóra
9.00 német Christine Posch
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (személyes igei áldással):
Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra
16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra

november 13.

17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke

november 16., reménység vasárnapja

8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
9.00 német: Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

november 20.

17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke

november 23., örök élet vasárnapja

8.00 magyar: Somogyvári Flóra
9.00 német: Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar (megemlékezés elhunytakról):
Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra
16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra

november 30., advent 1. vasárnapja

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Elfi Fiedler

9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

december 7., advent 2. vasárnapja
 8.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
 9.00 német: Raphael Quandt
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
 Somogyvári Flóra
 15.00 Balf (hálaadó ünnep a templomtorony
 felújítása után): Szemerei János püspök

december 14., advent 3. vasárnapja
 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Dr. Volker Menke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (személyes igei áldással):
 Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

december 18.
 17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke

december 21., advent 4. vasárnapja
 8.00 magyar: Somogyvári Flóra
 9.00 német: Dr. Volker Menke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
 10.00 magyar (adventi gyerekműsorral):
 Somogyvári Flóra
 15.00 Balf: Somogyvári Flóra

december 24., szenteste
 16.00 Balf: Somogyvári Flóra
 17.00 német: Dr. Volker Menke
 18.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Somogyvári Flóra

december 25., karácsony 1. napja
 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Dr. Tóth Károly
 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Dr. Volker Menke
 10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

december 26., karácsony 2. napja
 8.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
 9.00 német: Dr. Robert Jonischkeit
 10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Somogyvári Flóra

december 28., karácsony utáni vasárnap
 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
 9.00 német
 10.00 magyar: Dr. Tóth Károly

december 31., óév
 16.00 német (úrvacsorás): Dr. Simon Attila
 17.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Simon Attila

Minden vasárnap és az egyházi ünnepek első napján 15 órakor istentiszteletet tartunk
 a Fabricius szeretetotthon kápolnájában.

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozó úrvacsorás.

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja, nyomtatva 190 példányban. Várható következő megjelenés: 2025. karácsony
 Felelős kiadó: Dr. Tóth Károly, 9400 Sopron, Színház utca 27. e-mail: sopron@lutheran.hu, web: <https://sopron.lutheran.hu>
 tel: 99/523-002 számlaszám: 11737083-20006895